

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Ilham

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nö 005 (5725) 10 yanvar 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Azərbaycan-Rusiya münasibətləri yüksək müstəvidə inşaf edir

İlham Əliyev: "Azərbaycanın bugünkü inkişafi dünyaya, ilk növbədə, öz qonşularına açıq olmaqla milli maraqlarını və identikliyini qorumağın nümunəsidir"

Səh → 2

Azərbaycanda möhkəm dayaqlara əsaslanan dövlət-din münasibətləri formallaşdır **3**

Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya: "Stratfor"un risklərlə dolu proqnozları

8

Şəhid anası: Prezidentimiz biz şəhid ailələrinə daim qayğı ilə yanaşır

5

Azərbaycan ilə İran arasında sərhəd təhlükəsizliyinin təminatı məsələləri müzakirə olunub

4

Ermənilər Qazaxıstandakı hadisələrdən qorxuya düşüblər **10**

Hikmət Babaoglu: Karaqanda-dakı hadisə erməni kriminal qruplaşmasının əvvəlcədən planlaşdırıldığı cinayətdir

9

→ 11

Ermeni məkri - Karakandan geriye baxış

→ 12

Mehman Hüseynov "sarı jiletlilər" dən necə üstün oldu?

→ 16

Obameyang "Arsenal"ın ən yaxşı futbolcusu seçilib

Azərbaycan-Rusiya münasibətləri yüksək müstəvidə inkişaf edir

İlham Əliyev: "Azərbaycanın bugünkü inkişafi dünyaya, ilk növbədə, öz qonşularına açıq olmaqla milli maraqlarını və identikliyini qorumağın nümunəsidir"

Azərbaycanın dünya dövlətləri ilə təşkilatları ilə əməkdaşlığı və dostluq münasibətlərinin inkişafı ölkəmizin xarici siyaset kursunda prioritet istiqamətlərdəndir. İqtisadi, siyasi, sosial və s. qurulan əməkdaşlıq münasibətləri dövlətlər arasında qarşılıqlı anlaşmanın qurulmasına və davamlı olmasına təsirini göstərir. Mövcud münasibətlər çoxşaxəli, qarşılıqlı maraq əsasında qurulub və əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafına üstünlük verilib.

Bir çox dünya dövlətləri ilə yanaşı, Azərbaycanla Rusiya arasında olan münasibətlər də yüksələn xətə inkişaf edir. Azərbaycanla Rusiya arasında münasibətlər və əlaqələr yüzillikləri əhatə edir. İki ölkəni tərəfəsi, siyasi və mədəni əlaqələr birləşdirir. Bu iki xalq və dövlət arasındaki münasibətlər dostluq və əməkdaşlıqla əsaslanır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin bu günlerde "Rossiya-24" telekanalına verdiyi müsahibədə qeyd etdiyi kimi, "Bizim münasibətlərimiz, principcə, çox dinamik inkişafla, sabitlikle və davamlı olmasından ilə səciyyələnir. Biz mehriban qonşu və etibarlı dostuq. Bu, dəfələrlə sübut olunub və budur, bu yüksək etimad səviyyəsi, ilk növbədə, həm də siyasi qarşılıqlı fəaliyyət bir çox layihələrin həyata keçirilməsinə kömək edir".

Qeyd etmək yerinə düşər ki, müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusu və banisi Ulu Önder Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqının təkidli tələbi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə gəlmişindən sonra, bir çox sahələrde olduğunu kimi, Azərbaycanla Rusiya arasındaki münasibətlərdə də geriləmeler və gerginliklər tədricən aradan qaldırılmağa başladı. Azərbaycan-Rusiya münasibətlərində yeni

inkişaf mərhələsinin əsası qoyuldu.

Ulu Önder Heydər Əliyev siyasi kursunu uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinə önəm verərək, bu təməlin da-ha da möhkəmlənməsinə nail olub. Təkcə bu il ərizində Azərbaycan Prezidenti Rusiya Prezidenti ilə 6 dəfə görüşüb və bu da qarşılıqlı fəaliyyətin və əlaqələrin hansı müstəvidə olduğundan xəbər vermiş olur. Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin çox sürətlə inkişaf etdiyini bildirən Cənab Prezident bu görüşlərdən hər birinin nəticə verdiyini qeyd edərək, əmtəə dövriyyəsinin artırılması məsələsinə çox ciddi yanaşıldığını bildirib: "Qarşılıqlı fəaliyyətin müxtəlif istiqamətlərinin inkişafı üzrə yol xəritələri işləniləbiləcək. Mən şadam ki, bu gün həm Azərbaycan, həm də Rusiya sərmayədarları ölkələrimizin iqtisadiyyatına investisiya qoyurlar. Birgə istehsalatlar yaradılması, əmtəə dövriyyəsinin artırılması üçün çox güzəştli şərait yaradılır. Rusiya bankları bö-

yük həcmində, yüz milyon dollarla Azərbaycanın mühüm sənaye layihələrini maliyyətəşdirir. Bu, bizim münasibətlərin, həm də Azərbaycanın, məhz elə ölkə olmasının göstəricisidir ki, burada banklar pul itirmədən qorxmırlar. Biz həmişə öz öhdəliklərimizə görə cavab veririk".

Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin inkişaf etməsi regional sabitliyin və təhlükəsizliyin qorunub-saxlanması, Cənubi Qafqazda sülhün və qarşılıqlı anlaşmanın dəstəklənməsi, xalqlarımızın əsaslı maraqlarının reallaşması üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

"RUS DİLİ BİLMƏK HƏM TƏLƏBATDIR, HƏM DƏ BİZİM TARİXİ ƏLAQƏLƏRİMİZƏ HÖRMƏT ƏLAMƏTİDİR"

Azərbaycan minilliklər boyu müxtəlif xalqların azad, sərbəst və heç bir manə ilə

rastlaşmadan yaşadıqları bir məmlekətdir. Bu, tarixin bütün dönenlərində və mərhələlərində belə olub. Tarixi ənənəyə söykənən və uzun əsrlər formalaşan bu mühit azsaylı xalqların hüquqlarının qorunmasına və onlara ana dilini, mədəniyyətini və dinini yaşatmaq üçün şərait yaradıb. Belə ənənələrə malik olan ölkəmiz, artıq dönyanın nəzerində və gözündə nümunəvi bir dövlətdir. Bu gün Azərbaycan dönyanın multikulturalizm, tolerantlıq, dözümlülük və humanitar əməkdaşlıq mərkəzinə çevrilib.

Azərbaycan müstəqillik illərində dövlət dini azlıqların hüquqlarının qorunması və təminatı sahəsində çox mühüm və ciddi addımlar atıb. Azərbaycanda müxtəlif dini mənsubiyətə malik insanlar, cəmiyyətimizin ayrılmaz tərkib hissəsi olaraq, dövlətin diqqət, qayğı və himayəsini eyni dərəcədə üzərlərində hiss edirlər. Bu gün ölkəmizdə bütün millətlərin və dinlərin nümayəndləri tam qarşılıqlı anlaşma, milli həmrəylik şəraitində yaşamaları üçün hər cür şərait yaradılıb. Bu gün ölkəmizdə rus dilinin öyrənilmesi üzrə iri mərkəzlərdən olan Bakı Slavyan Universiteti fəaliyyət göstərir, M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin filialı açılmışdır, Rusiya İnformasiya-Mədəniyyət Mərkəzi fəaliyyət göstərir, Səməd Vurğun adına Rus Dram Teatrı var. Rusyanın bir sıra informasiya agentliklerinin Azərbaycanda müxbir məntəqələri yerləşir. Rus dilində onlarla qəzet və jurnal nəşr edilir. Rus Pravoslav Kilsəsi Rus icmasının mədəni və mənəvi ərsinini, adət və ənənələrinin qorunub-saxlanılmasında mühüm rol oynayır. Bu gün Azərbaycanda təkcə rus dilində təhsil veren 340-dan çox məktəb var. Cənab Prezident müsahibə verərək, bildirib ki, üç minden çox məktəbdə isə rus dili tədris olunur: "Müqayisə üçün deyə bilərem ki, ölkədə cəmi 4,5 minə ya-xın məktəb var. Yəni bizim məktəblərimizin mütləq əksəriyyətində rus dili tədris olunur. 340-dan çox məktəbdə isə tədris rus dilində aparılır və bu məktəblərin sayı artır. Hazırda bizim rus dilini qorumaq üzrə siyasetimiz yaxşı nəticələr verir. Mən tez-tez, xüsusən, yeni dərs illi ərefəsində məktəblərdə oluram. Görürəm ki, rus dilində yeni şöbələr yaradılır və buna ehtiyac var. Əlbettə, ölkənin hər bir vətəndaşı, ilk növbədə, öz dövlət dilini bilməlidir. Bu cəhətdən, bizim Azərbaycanda problem yoxdur. Rus dilini bilmək həm tələbatdır, həm də bizim tarixi əlaqələrimizə hörmət əlamətidir. Bu gün, mən Görürəm ki, buna cəmiyyətdə necə tələbat var. Çünkü siz tamamilə haqlısınız, buraya gələn milyona yaxın rusiyalı, fikrimcə, ilk növbədə, ona göre buraya gəlir ki, özlərinə rahat mühitdə hiss edirlər".

Bu gün multikultural tolerant ölkə olaraq tanınan Azərbaycanda məktəblərdə rus dilində tədrisin aparılması və rus dilinin tədris olunması ilə yanaşı, Rusyanın aparıcı ali təhsil müəssisəsi olan Lomonosov adına MDU-nun və Seçenov adına Tibb Universitetinin filialları da fəaliyyət göstərirler. "Azərbaycanın bugünkü inkişafı dünyaya, ilk növbədə, öz qonşularına açıq olmaqla milli maraqlarını, identikliyini qorumağın nümunəsidir" deyə qeyd edən Cənab Prezident bu il 800 minden çox rusiyalının ölkəmizə gəldiyini və özlərini evlərindəki kimi çox rahat hiss etdiklərini bildirib: "Bizim münasibətlərimiz çox zəngindir və düşünürəm ki, qonşuların öz münasibətlərini necə qurması üçün yaxşı nümunədir" - deyə dövlət başçısı qeyd edib.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Azərbaycanda möhkəm dayaqlara əsaslanan dövlət-din münasibətləri formalaşıb

Ölkəmizdəki multikulturalizm mühiti müxtəlif xalqların və etnik qrupların dilinin, dininin və ümumilikdə, mənəvi mədəniyyətinin inkişafına geniş imkanlar yaratır. Müxtəlif dinləri və mədəniyyətləri təmsil edən bir çox xalqların dostluq və qardaşlıq şəraitində Azərbaycanda yanaşı yaşaması dövlət siyasetinin məntiqi nəticəsidir.

Tolerantlığı və multikulturalizmi ilə dünya üçün nümunəyə çevrilən Azərbaycanda 20-dən artıq müxtəlif dini qurum, birləşmələrin fəaliyyət göstərməsi tarixən mövcud olan dini və milli tolerantlığın nümunəsi kimi təqdim olunan qədim ibadət ocaqlarının qorunub-saxlanması ölkəmizdə hökm sürən bu mühiti əsaslandıran amillərdəndir. Ölkəmizdə hər kəs, dini mənsubiyətindən və irqindən asılı olmayaraq, azad nəfəs alır və səbəst fəaliyyət göstərir. Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyası, Azərbaycan Yəhudiləri Dini İcması, Avropa Yəhudilərinin Bakı Dini İcması, Bakı şəhəri Dağ Yəhudiləri Dini İcması, Bakı Krishna Şüru Dini İcması, "Yeni həyat" Xristian İncil Dini İcması, Bakı şəhəri "Molokan ruhani-

ni olan islamda tolerantlıq, dözümlülük yüksək mənəvi dəyer və mədəniyyət kimi qiymətləndirilir.

AZƏRBAYCAN DÜNYA ÖLKƏLƏRİNƏ MÜXTƏLİF İCMALARIN QARŞILIQLI HÖRMƏT MÜNASİBƏTİNDƏ BİRLİKDƏ YAŞAYA BİLMƏK MODELİ KİMİ NÜMUNƏ GÖSTƏRƏ BİLİR

Multikultural dəyərlərə malik olmaq anlaşılmazlığa, fobiyaya, milli və dini münaqişələrə son qoymaq deməkdir. Azərbaycan dünya ölkələrinə müxtəlif icmaların dinc şəraitdə və qarşılıqlı hörmət münasibətində birlikdə yaşaya bilmək modeli kimi nümunə göstərə bilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun yaradılması haqqında imzaladığı məlum Sərəncam da ölkəmizdə multikultural dəyərlərə

dözümlülüyü deyil, həm də bir-birinin adət-lərinə, mənəviyyatına dözümlülük və mədəniyyətlərə dözümlülük deməkdir".

Müxtəlif mədəniyyətlərin və dinlərin nümayandalarının, etnik azlıqlar harmoniya halında yaşadığı Azərbaycan terrorizmin baş albıb getdiyi dünyada, islamqaşa hücumlarının artlığı və islamofobiyanın gücləndiyi vaxtda ümumbaşarı və humanist ideyalarını təbliğ edərək, müxtəlif mezmurlu tədbirlər həyata keçirir. Ekstremizm və dözümsüzlük eleyhine çıxış edən Azərbaycan kənar qüvvələrin, xaricdən gələn təhlükələrin qarşısını almaqdə güclü və qətiyyətlidir. Azərbaycan istər ölkə, istərsə də beynəlxalq səviyyədə dinlərarası və çoxmədəniyyətli harmoniyanın inkişafına tekan verir və bu nailiyyətin davamlı olması üçün tədbirlər həyata keçirir. Azərbaycanın tolerantlıq dəyərlərinin müasir cəmiyyətdə müdafiə olunması üçün görülen tədbirlərin nəticəsidir ki, bu gün ölkəmiz - paytaxt Bakı dialoq

olan daha bir münasibətdir. Dövlət tərəfindən milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasına, multikulturalizm və tolerantlıq ənənələrinin möhkəmləndirilməsinə qayğı göstərilməsinin əyani göstəricisidir.

Bu gün dünyanın bir çox ölkələrində ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizm, irqi ayrı-seçkililiyin tügən etdiyi bir dövrdə Azərbaycan müxtəlif milletlərin və dinlərin nümayəndələrinin qardaşlıq və həmrəylilik şəraitində yaşadığı nadir dövlətlərdən biridir. Ölkəmizdəki bu tolerant mühitin yaradılması və inkişafının, bilavasitə xalqımızın Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olduğu məlum həqiqətdir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev, eyni zamanda, müstəqil Azərbaycanda möhkəm dayaqlara əsaslanan dövlət-din münasibətləri modelinin de əsasını qoymuşdur. Azərbaycan dövlət müstəqilliyini yenidən bərpə etdiğən sonra milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması, dini ibadət ocaqlarının bərpası və inşası Ulu Öndərin daim diqqətində olmuşdur.

"Tolerantlıq, dözümlülük çox geniş anlayışdır", - deyən Ulu Önder Heydər Əliyev onun həm insani münasibətlərin, həm insan cəmiyyətində gedən proseslərin, həm də dövlətlərə, milletlərə və dinlərə münasibətlərin bir çox cəhətlərinə aid olduğunu bildirirdi: "O, təkcə dinlərin bir-birinə

ürün unikal geosiyasi məkana çevrilib.

Hazırda mütərəqqi dünyada demokratik dəyərlərdən biri kimi qəbul edilən etnik-dini tolerantlıq Azərbaycan cəmiyyətinin nümunəvi normalarına çevrilmişdir. Çoxmilətli və çoxkonfessiyalı dövlət kimi, Azərbaycan Respublikası bu gün dünya birliyinə hərəkəflə inteqrasiya siyaseti həyata keçirir. Bu siyasetin nəticəsində hazırda ölkəmizdə bütün dini icmalar bərabər hüquqlara malikdirlər. Bununla bərabər, ölkənin hüquq sistemi ekstremizm təhlükəsinin real olduğu şəraitdə, dini təşkilatlara kənardan təsiri məhdudlaşdırır və potensial təhlükəli radikal ideyaların təbliğ edilməsinə imkan vermir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu sahəyə xüsusi diqqət və qayğısının nəticəsi olaraq, bu gün dövlət və din münasibətləri özünün ən yüksək səviyyəsindədir. Azərbaycanda bütün dinlərin nümayəndəri öz dini ayinlərini azad şəkildə icra etməkdədir. Azərbaycanda bütün dinlərin nümayəndələri qarşılıqlı hörmət və anlaşma, sülh şəraitində birgə yaşayır. Ölkədə mövcud ictimai sabitlik, vətəndaş həmrəyliyi və etnik dini dözümlülük mühiti mütərəqqi tarixi ənənələrdən bəhrələnən milli siyasetin məntiqi nəticəsidir.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

Xristian" Dini İcması, Azərbaycan Respublikasının Alban-Udi Xristian Dini İcması, Gürçü Yəhudilərinin Bakı Dini İcması, Xilaskar Yevangelik Lüteranların Bakı Dini İcması və s. onlarla belə qurumlar hər bir milletin - rusların, molokanların, yəhudilərin, tatların, saxurların, udilərin sərbəst yaşama və dinc hə-

yat tərzi sürməsi üçün geniş imkanların yaradıldığından xəbər verir. Ölkəmizin ictimaiyyəsi və mədəni həyatında iştirak üçün tam bərabər hüquqə malikdirlər. Tarixən dözümlülük mühitinin formalşamasında islamın Azərbaycanda yayılmasının böyük rolü olmuşdur. Çünkü mərhəmət, sevgi və əxlaq di-

10 yanvar 2019-cu il

Azərbaycan ilə İran arasında sərhəd təhlükəsizliyinin təminatı məsələləri müzakirə olunub

Yanvarın 9-da İranın Bilesuvardə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyevin və İran İslam Respublikasının Sərhəd Qoşunlarının komandanı, general-major Qasim Rzayinin rəhbərliyi etdikləri nümayəndə heyətlərin işi görüşü keçirilib.

DSX-nin mətbuat mərkəzindən AZERTAC-a bildirilərlə ki, tərəflər 2018-ci il dekabrın 11-də Bakıda Azərbaycanın və İranın sərhəd qurumları rəhbərlərinin görüşü zamanı eldə olmuş razılışmaların icrasını

nəzərdən keçiriblər. İşçi görüşündə, həmçinin sərhəd təhlükəsizliyinin təminatı məsələləri, dövlət sərhədindən

buraxılış məntəqələrində şəxslər, nəqliyyat vasitələri və yüksək üzərinde etibarlı sərhəd nəzarətinin təşkil

də görüşlərin davamlı təşkili barədə razılıq əldə edilib.

Dövlət Dəniz Agentliyi: Dənizdə tapılan meyitlərin heç biri azərbaycanlı kapitana aid deyil

Ötən gün Türkiyənin Samsun şəhəri yaxınlığında "Volgabalt 214" gəmisinin qəzaya uğradığı ərazidə tapılan iki meyitinin heç biri Azərbaycan vətəndaşı gəmi kapitani İsmayılov Turbat Kamil oğluna aid deyil.

Bu barədə Dövlət Dəniz Agentliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Tural Müseyibov AZERTAC-a deyib.

O bildirib ki, Dövlət Dəniz Agentliyinin Milli Mərkəzi Türkiyənin Samsun şəhərinin Dəniz Axtarış Xilasetmə Mərkəzi ilə fasiləsiz olaraq əlaqə saxlayır. Dünən aşkarlanan meyitlər patoloji müayinədən keçirilib və şəxsiyyətləri müəyyənəşdirilib. Bunnardan heç biri azərbaycanlı kapitana aid deyil. Hazırda qəza baş verən bölgədə hava şəraiti keskin dəyişdiyi üçün axtarışların helikopterlər və gəmilərlə aparılması müvəqqəti dayandırılıb. Dənizdə dalğa 3 metr səviyyəsinə qalxıb. Lakin çətin hava şəraitində axtarış aparılması nəzərdə tutulan texnikalarla davam etdirilir.

Qeyd edək ki, yanvarın 7-da Qara dənizdə Türkiyənin Samsun şəhəri yaxınlığında Panama bayrağı altında üzən "Volgabalt 214" gəmisi qəzaya uğrayıb. Gəmide olan 13 nəfərdən 9-u sahile çıxarılib. Gəminin ekipaj üzvlərindən biri Azərbaycan vətəndaşı gəmi kapitanının baş köməkçisi İbrahimov Məmmədəli Suxay oğlu həlak olub və onun meyiti sudan çıxarılib.

Karaqanda hadisələrində şübhəli bilinən Ermənistən vətəndaşı Rusiyada saxlanılıb

Qazaxıstanın Karaqanda şəhərində Yeni il gecəsi baş vermiş qətli törədənlərdən biri Rusiyada saxlanılıb. Trend-in məlumatına görə, qətde şübhəli bilinən və son günlər axtarışda olan Ermənistən vətəndaşı Quryan saxlanılıb.

Hazırda onun Qazaxıstan ekstradisiyası məsəlesi müzakirə olunur. Qeyd edək ki, yanvarın 1-də Qazaxıstanın Karaqanda şəhərində ermənilərə məxsus olan "Drevniy Rim" restoranında cinayət hadisəsi baş verib. İşə obyektində Yeni ili qeyd etmek üçün toplaşmış ermənilər və qazaxlar arasında mübahisə yaranıb, daha sonra mübahisə restoranın həyətində dava formasında davam etdirilib və nəticədə 1 qazax genc - 1995-ci il təvəlülü Raximjan Janseyt öldürülb, digər 3 qazax müxtəlif xəsarətlər alıb.

Lev Spivak: 2019-cu ildə Azərbaycanla İsrail arasında münasibətlər daha sürətlə inkişaf edəcək

2019-cu ildə Azərbaycanla İsrail arasında münasibətlər daha sürətlə inkişaf edəcək. Trend-in məlumatına görə, bunu STMEGI - Dağ yəhudilərinin informasiya portalına müsbahibəsində "Aziz" Azərbaycan-İsrail beynəlxalq assosiasiyanın baş direktoru Lev Spivak deyib. O qeyd edib ki, 2018-ci il hər iki ölkə üçün uğurlu olub:

"Ötən il iki vacib hadisə baş verdi. Mart ayında İsrailde Azərbaycan-İsrail hökumətlərə komissiyasının birinci iclası keçirildi. İkincisi isə müdafiə naziri Aviqdor Libermanın Azərbaycana sefəri oldu". "Aziz"in gelecek planları barədə danışan L.Spicak bildirib ki, 2019-cu ildə tədbirlərin keçirilmə coğrafiyasını genişləndirmək planlaşdırılır:

"Bizim Rusiya və Almaniyada tədbirlərimiz var. Bunlar 20 yanvar və Xocalı faciələrinin ildönümü, eləcə də Novruz bayramı ilə bağlı əlaqədar olacaq. Bu il biz "Aziz"in üçüncü qurultayını keçirməyi planlaşdırırıq".

Bundan başqa, L.Spicak əlavə edib ki, "Aziz" akademik, tarixçi və politoloqların iştirakı ilə tədbirlərin təşkilatçılığı üzrə daimi işə başlamağı planlaşdırır.

Mixail Neyjmakov: 2018-ci ildə Rusiya-Azərbaycan münasibətləri daha da möhkəmlənib

2018-ci ildə Rusiya-Azərbaycan münasibətləri daha da möhkəmlənib. Bu fikri AZƏRTAC-a açıqlamasında rusiyalı ekspert, Siyasi və İqtisadi Kommunikasiyalar Agentliyinin analitiki Mixail Neyjmakov bildirib. O deyib: "Əvvəla, rəsmi Moskva və Bakı daha genişmiyəqasılı qarşılıqlı əməkdaşlıqda maraqlıdır. Bu qarşılıqlı əməkdaşlıqla postsovət məkanının digər oyunçuları da qoşulub. Burada Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizini qeyd etmək lazımdır. Bu mövzu həm Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Prezidenti Vladimir Putinlə 2018-ci ilin sentyabrında Səcidiyi danışçıları zamanı, həm də digər tədbirlərdə, o cümlədən Rusiya-Azərbaycan Hökumətlərərəsi Komissiyasının 17-ci iclasında müzakirə olunub".

Analitik bildirib ki, Rusyanın Xəzəre olan marağı birgə layihələrin həyata keçirilməsi və iki ölkənin mövqelərinin əlaqələndirilməsi üçün eləvə səbəbdür. Burada həm iqtisadi, həm də təhlükəsizlik məsələləri ilə bağlı ehemmiyyətli komponent mövcuddur. Məsələn, Rusiya Prezidentinin keçen ilin sentyabrında Azərbaycana səfərindən əvvəl iki ölkənin sahil mühafizəsinin Xəzərdə birgə təlimləri baş tutdu. Rusiya Federasiyasının Federal Təhlükəsizlik Xidmetinin Dağıstan Respublikası üzrə Sərhəd idarəsinin rəisi general-leytenant Aleksey Buyurovun rəhbərliyi ilə "Brilliant" sərhəd gözətçi gəmisi isə Bakı limanına dostluq səfəri

edib.

Mixail Neyjmakov Rusiya-Azərbaycan əlaqələrinin regionlar səviyyəsində də inkişaf etdiyini bildirərək deyib: "Təsadüfi deyil ki, Prezident Vladimir Putinin 2018-ci ilin sentyabrında Bakıya səfəri onun Rusiya-Azərbaycan Regionlararası Forumunda iştiraki ilə bağlı idi. Bu tədbire Rusiya Federasiyasının Şimali Qaqfaz və ya cənub federal rayonlarına daxil olan subyektlərinin başçıları böyük maraq göstəriblər. Forumda Novgorod vilayətinin başçısı Andrey Nikitin de iştirak edib. O, 2017-ci ilin dekabrında Rusiya Federasiyasının Dövlət Şurasının iclasında regionların investisiya cəlbediciliyinin artırılması barədə əsas məruzəçi olub. Həmçinin Həştərxan vilayətinin nümayəndə heyətinin 2018-ci ilin dekabrında Azərbaycana səfərini də xüsusi qeyd etmək olar.

Moskvanın Xəzər regionunun inkişafına olan marağı ildən-ilə artır. 2017-ci ilin noyabrında təsdiqlənmiş 2030-cu ilə qədər Xəzər hövzəsində limanların inkişaf strateyi yada salaq. Bu amilin önəmi Rusiya və Azərbaycan dialoqu üçün gələcəkdə arta biler.

Ermənistən çətin vəziyyətdə - Qiyməti qaldıran "Qazprom" investisiyaları azalda bilər

Rusyanın "Qazprom" Transmilli Energetika Korporasiyası və Ermənistən hakimiyəti arasında yeni razılaşma "Qazprom Ermənistən" QSC-nin marjasının azalmasına gətirib çıxaracaq. Trend-in "Kommersant" a istinadən verdiyi məlumatə görə, bu qənaətə "Rayffayzanbank"ın nümayəndəsi Andrey Polışuk gəlib. Milli Enerji Təhlükəsizliyi Fonundan Aleksey Qrivaç isə hesab edir ki, "Qazprom"un "Qazprom Ermənistən" QSC-yə investisiyaların təmin edilməsi və infrastrukturun inkişafı üçün təqdim etdiyi endirimlər tədricən ləğv edilib: "Yeni hakimiyətin "Qazprom"un tərəmə şirkətin qarşı kəskin addımlar atduğu bir vaxtda Ermənistən daxilində resursun saxlanması gözləmək təaccübli olardı".

"Qazprom" Ermənistən istehlakçılarına yeganə qaz tədarükçüsüdür. Yerevan İran-dan da qal alır, lakin onu yalnız elektrik enerjisinin istehsalı üçün istifadə edir. Bu enerjini də sonradan Tehrana tədarük edir. 2014-2018-ci illerde hər il 2,5 milyard kubmetrədək qaz tədarükü barədə müqavilə "Qazprom Ermənistən" QSC ilə 2013-cü ilde bağlanıb. Ötən ilin 9 ayı ərzində "Qazprom" 1,37 milyard kubmetr ixrac edib.

2018-ci ilin yazında Ermənistəndə çevrilişdən sonra "Qazprom" eləvə saziş haqqında danışçıları yeni hakimiyətə aparmalı olub. Bu hadisələrdən sonra Yerevanın RF dövlət qurumları ilə münasibəti çətinləşib. İyulda Dövlət Daxilişmaları üzrə Komite bir sıra qazdoldurma şirkətlərində

o cümlədən "Qazprom Ermənistən" in "Avtoqaz" törəmə şirkətində vergi pozuntuları aşkar edib və QSC-ye qarşı vergi iddiası qaldırılıb. Lakin şirkətdə ittihamları qəbul etməyiblər. Hakimiyət isə 2019-cu ildən qazın qiymətinin aşağı salınmasına təkəd edib. Sonda tərəflər razılışılardır ki, daxili bazar üçün tariflər (min kubmetri 290 dollar) artırılmasa da, ümumilikdə qazın dəyəri qalxacaq.

Yanvarın 8-dən başlandıığı deyilən dənişiqlərin yekunu hələ şəhər edilməyib. Müzakirələrin hələ bir neçə ay davam edəcəyi bildirilir. Əslində Ermənistən rəsmiləri indiki şəraitde Rusiyadan güzəşt gözləmirlər, buna görə də İranla da qaz alıştı barədə dənişiqləri davam etdirmək isteyirlər.

Xatırladaq ki, "Qazprom" rəhbəri Aleksey Miller və Ermənistən baş nazirinin müavini v.i.e. Mqr Qriqoryan yanvarın 31-də "Qazprom Ermənistən" QSC-yə qaz tədarükü haqqında müqaviləyə eləvə sazişi imzalayıblar. Beləliklə, Ermənistən üçün qazın qiyməti 2019-cu ilin əvvəlindən 10 faiz artaraq min kubmetri 165 min dollar təşkil edib.

Şəhid anası: Prezidentimiz biz şəhid ailələrinə daim qayğı ilə yanaşır

Şəhid anası Sütun Nəbiyeva Qobustan rayonunun Təkə Mirzəbabə kəndindəndir. Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövülüyü uğrunda həlak olmuş və hərbi əməliyyatlarda eləqədar xəbersiz itkin düşdüyənə görə ölmüş elan edilmiş hərbi qulluqçuların ailə üzvlərinin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı eləvə tədbirlər haqqında Fərmanına əsasən şəhid anası kimi ona da 11 min manat məbləğində birdəfəlik maddi yardımın ödənilməsini minnətdarlıqla qarşılıyb.

AZƏRTAC-in bölgə müxbiri xəber verir ki, Sütun Nəbiyeva dövlətimizin başçısının növbəti humanist təşəbbüsünü şəhid ailələrinə qayğının nəticəsi kimi dəyərləndirir: "Övladımız Vətən uğrunda canından keçdi. Torpaqlarımızın bütövülüyü təmin etmək onun ən böyük amalı idi. Bu yolda şəhid oldu. Sağ olsun Prezidentimiz biz şəhid ailələrinə daim qayğı ilə yanaşır. Bir dəfəlik maddi yardımın verilməsi də bu qayğının təzahürüdür".

Qeyd edək ki, şəhid Əlvan Mənsur oğlu Nəbiyev 1973-cü il sentyabrın 7-də Təkə Mirzəbabə kəndində dünyaya gəlib. 1992-ci ildə hərbi xidmətə gedib. Qarabağda, xüsusi Laçın və Kelbəcərdə ağır döyuşlərdə iştirak edib. Laçının Qaçay kəndi uğrunda döyuşlərdə qəhrəmancasına şəhid olub. Kendi məktəbi Əlvan Nəbiyevin adını daşıyır.

Ermənistanda istintaq qrupunun keçmiş rəhbəri yenidən həbs edilib

Ermənistən paytaxtı Yerevanda 2008-ci il martın 1-də polisin müxalifətçilərə ateş açması hədəsini araşdırın istintaq qrupunun keçmiş rəhbəri Vaaqan Arutyunyan yenidən həbs olunub. AZƏRTAC erməni KİV-lərinə istinadla xəber verir ki, V.Arutyunyan Cinayet Məcəlləsinin vəzifə səlahiyyətlərindən suis-istifadə etmək və vəzifə səlahiyyət-

lərini aşaraq silah və ya xüsusi vasitə-

lərələ güc tətbiqinə qoşulmaq maddələri ilə ittihəm olunur.

Qeyd edək ki, bu cinayet işi üzrə Ermənistən sabiq prezidenti Robert Koçaryan, keçmiş müdafiə naziri Mikael Arutyunyan, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının keçmiş baş katibi Yuri Xaçaturov da ittihəm olunurlar. Onlar ölkənin konstitusiya quruluşunu dəyişdirmək-

de ittihəm edilirlər.

"Kommersant": Moskvada Paşinyan haqqında etibar edilməsi mümkün olmayan tərəfdəş imici formalasib

Nüfuzlu "Kommersant" qəzində dərc olunmuş və 2019-cu ildə Rusyanın yaxın qonşuları ilə münasibətlərinə dair proqnozların yer aldığı məqalənin müəllifi yazır ki, "Moskvada hər bir anlaşılmaz addımın gözləniləndiyi cənab Paşinyan haqqında tam olaraq etibar edilməsi mümkün olmayan tərəfdəş imici formalasib".

Məqalə müəllifi qeyd edir ki, ötən il Ermənistən və Belarusun liderləri Nikol Paşinyan və Aleksandr Lukaşenko KTMT-də baş katib vəzifəsini kimin tutacağı ilə bağlı razılığa gələ bilməyiblər. Qəzet yazır: "Kadr məsələsini hətta RF Prezidenti Vladimir Putinin və Nikol Paşinyanın dekabrın 27-də keçirilən görüşündən sonra da həll etmək

mümkün olmayıb. KTMT-nin yeni baş katibinin təyinati üzrə məsələnin 2019-cu ilə daşınması ilə bağlı problemdən sonra Moskvada hər bir anlaşılmaz addımın gözləniləndiyi cənab Paşinyan haqqında tam olaraq etibar edilməsi mümkün olmayan tərəfdəş imici formalasib".

Ermənistən üzrə ixtisaslaşmış dövlət məmurlarından biri "Kommersant"ın müxbiri ilə səhərbəttində erməni lideri belə xarakterizə edib: "O, na sisteme addır, nə də dövlət xədimidir, çoxlu qalmaqla yaradıb və dövlətlərərəsə münasibətlərə bazar elementi getirir. Ermənistəndə formalasın şəxsi hakimiyət də narahatlıq yaradır, çünki Aleksandr Lukaşenko və Nursultan Nazarbayevden fərqli ola-

raq, Paşinyanın nə edəcəyi bilinmir. Cənab V.Putinin Nikol Paşinyanın qatı düşməni Robert Koçaryana göndərdiyi Yeni il təbrikli münasibətlərin gərgin olduğunu göstərdi. Rusiyalı lider hebsədən erməni dostuna "cəsağlığı, mətanət və ruh yüksəkliliyi" arzuladı".

10 yanvar 2019-cu il

2018-ci il uğur və nailiyyətlər ili kimi tarixə qovuşdu

Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra ictimai-siyasi və mədəni-sosial həyatının bütün sahələrində uğurlar əldə edib. Hər il olduğu kimi, yola saldığınıza 2018-ci il də Azərbaycan üçün yadda qalan tarixlərlə əlamətdar oldu. Globallaşma əsrində, ziddiyətlərlə dolu olan bir dünyada yaşıdığımızı baxmayaraq, Azərbaycan sürətli, dinamik inkişafı ilə dünyanın diqqətini öz üzərinə cəmləşdirə bildi. Azərbaycan reallıqları və gerçəklikləri ölkəmizin imicinin daha da yüksəlməsinə səbəb oldu. 2018-ci ilin uğurları və inkişafından, yadda qalan hadisələrdən danışarkən, ilk olaraq, ölkəmizdə keçirilən növbəti prezident seçkilərini vurğulamaq vacibdir. Demokratik bir şəraitdə, azad və şəffaf keçirilən prezident seçkiləri Azərbaycanda həyata keçirilən daxili və xarici siyasetin, xalq-iqtidar birliliyinin təntənəsi olaraq möhtəşəm qələbə ilə nəticələndi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 11-də keçirilən seçimlərdə Ona göstərilən böyük etimada görə xalqımıza ünvanladığı müraciətində "Bu seçimlərdə Azərbaycan xalqı sabitliyi, təhlükəsizliyi, inkişafa, tərəqqiya səs vermiş, son 15 il ərzində görülən işlərə yüksək qiymət vermişdir", - deyərək xalq-iqtidar birliliyinin, məqsədyönlü siyasetin bu gün Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirdiyini diqqətə çatdırmışdı. Əlbəttə ki, Cənab İlham Əliyevin bu seçimlərdə böyük və inamlı qələbəsinin kökündə son 15 ildə Azərbaycanda həyata keçirilmiş nəhəng layihələr, böyük işlər və əzəmətli nailiyyətlər dayanır.

Bu gün müstəqil Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə iqtisadi və siyasi mövqeyini da-ha möhkəmləndirməsi, beynəlxalq qurumaların hesabatlarında islahatçı ölkə kimi yer tutması, dünyanın nüfuzlu təşkilatlarının Azərbaycanın mövqeyini dəstekleyən qərar və qətnamələr qəbul etmələri ölkəmizin seçdiyi yolu düzgün olduğunu təsdiqləyir. Dünya Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Asiya Inkişaf Bankı, beynəlxalq reyting agentlikləri Azərbaycanda aparılan islahatları yüksək qiymətləndiriblər. Ele yola saldığınıza "Doing Business-2019" hesabatında Azərbaycanın dünyanın ən çox islahat aparan ölkəsi elan olunması da uğurlarımızın göstəricisidir. "Doing Business-2019" hesabatında deyildi: "Avropa və Mərkezi Asiya bölgəsinə daxil olan Azərbaycan ən yaxşı tekmilləşdirmə göstəricilərinə malik 10 ölkə arasında və global seviyyədə rekorda nail olaraq, sekkiz sahə üzrə islahatlar aparmaqla, 2017-2018-ci illərdə biznes fəaliyyətinin daha da asanlaşdırılmasını təmin etmişdir".

"AZƏRBAYCAN YALNIZ UĞURLAR, QƏLƏBƏLƏR YOLU İLƏ GEDƏCƏK"

Ötən il sentyabrın 26-da Azərbaycanın üçüncü peyki olan "Azerspace-2" telekomunikasiya peyki Fransız Qvianasında yerləşən kosmodromdan - Qviana Kosmik Mərkəzində uğurla orbita buraxıldı. Orbitdə özünün telekomunikasiya peyki olan aşsaylı ölkələrdən biri olan Azərbaycan bir da-ha təsdiqlədi ki, bu gün Azərbaycan beynəlxalq aləmdə neft-qaz, turizm, tolerant, idman ölkəsi, eyni zamanda, innovasiyalar, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, kosmik əlaqələndirmələr ölkəsi kimi de tanınıb. Sözsüz ki, bu uğurlar Azərbaycanda yüksək texnologiyaların tətbiqinə və ölkədə kosmik sənayenin yaradılmasına göstərilən böyük diqqətdir. Eyni zamanda, siyasi sabitlik, dinamik sosial-iqtisadi inkişaf, cəmiyyətimizin demokratikləşməsi, nəhəng enerji və nəqliyyat layihələrinin reallaşması Azərbaycanın informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi, rəbitənin inkişafı sahəsində də qabaqcıl ölkələr sırasına çıxmışına imkan yaradıb.

Yola saldığınıza 2018-ci ildə Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 100 illik yubileyi qeyd olundu. Bakının Azadlıq meydanında təntənəli şəkildə keçirilən hərbi parad iqtisadi güclə malik Azərbaycanda istehsal olunan bir çox hərbi məhsullar ordumuzun potensialının güclən-

baycan Ordusu güclü ordudur. Bir daha, onu göstərdi ki, biz istenilən vəzifəni icra edə bilərik və icra edirik, böyük məharətlə və peşəkarlıqla. Bundan sonra Azərbaycan Ordusu hər an hazır olmalıdır ki, öz ərazi bütövlüyüünü bərpa etsin... Biz çox güclü ordu yaratmışıq. Düşmən bilməlidir ki, onun bir dənə də olsun hərbi və ya strateji obyekti yoxdur ki, Azərbaycan Ordusu onu məhv edə bilməsin".

DÜNYANI VAHİD MƏKAN VƏ BÜTÜN BƏŞƏRİYYƏTİ BİR CƏMIYYƏT KİMİ GÖRMƏK İSTƏYİ

Ötən il oktyabrın 25-26-da Bakıda VI Beynəlxalq Humanitar Forum keçirildi. "Yeni dünya və yeni insan formalaşdırıq: kreativlik və insan inkişafı" mövzusunda VI Beynəlxalq Humanitar Forumu keçirildi. 2010-cu ilin yanvarında Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyev və Dmitri Medvedevin təşəbbüsü ilə Bakıda keçirilmiş Humani-

vəsilə olacaq. Bütün bu təşəbbüsler insanların həyatını xilas edən, iztirabları yüngülədir, keşkin və gərgin dəyişikliklər dövründə insan ləyaqətini qoruyan, həbələ, antropogen böhranlar və fəlakətlərə bənzər situasiyaların önlənməsini təmin edən humanizm aktlarından. Forum bu addımları humanizmin bütün dünya üçün vacib əhəmiyyət kəsb edən təmel prinsipləri çərçivəsində - neytrallıq, müstəqillik və obyektivlik şərtləri altında nəzərdən keçirdi.

Ötən il mayın 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi qeyd olundu. Azərbaycan Parlamentinin 100 illik yubileyi qeyd oldu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2018-ci ilin ölkəmizdə "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli" elan olunması və Cümhuriyyətin 100 illik yubileyinin yüksək seviyyədə qeyd edilməsi ilə bağlı səren-camları dövlətçilik tariximizə olan böyük ehətiram kimi tariximizə həkk olundu. Məlumatdur ki, dövrün nadir sistemi olan AXC cəmi 23 ay yaşadı. Nəhayət, 71 ildən sonra, Sovet İttifaqının dağılıması ilə Azərbaycan Res-

dirilməsində əsas amillərdən biridir. Ölkəmizdə yaradılan 20-dən çox hərbi zavodda müxtəlif adda hərbi təyinatlı müxtəlif məhsullar istehsal olunur. Amma buna baxma-yaraq, bir çox ölkələrdən ən müasir silah və texnika alınır.

2016-ci ilin aprelində Füzuli, Cəbrayıllı və Tərtər rayonlarının ərazilərinin bir hissəsinin işğaldan azad edilmesi ordumuzun şəhər uşağı olaraq tarixə yazılıdı. 2018-ci ildə isə 1992-ci ildə Ermenistan silahlı birləşmələrinin işğal etdiyi Gündüt kəndi və ətrafindakı mühüm strateji əhəmiyyətli yüksəkliklərin 26 ilən sonra ordumuz tərəfindən azad edilmişələ orдумuzun gücünü bir daha göstərmış oldu. 26 illik yurd həsrəti sona çatdı və Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordusu tərəfindən aparılmış uğurlu əməliyyat nəticəsində, əməliklilikdə, 11 min hektara yaxın ərazi düşməndən azad edildi. Cənab Prezident çıxışlarının birində Naxçıvan əməliyyatını yüksək məharət və peşəkarlıqla həyata keçirildiyini bildirib: "Naxçıvan əməliyyatı, bir daha onu göstərdi ki, Azə-

tar Əməkdaşlıq üzrə Birinci Azərbaycan-Rusiya Forumunda qəbul olunmuş qərara əsasən, Birinci Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu təşkil olunmuşdu. Forumun əsas məqsədi humanitar və integrativ impulsların yaradılması ilə yanaşı, geləcəkdə beynəlxalq seviyyədə humanitar çağırışları aktuallaşdırmaqdan ibarət idi. Forum çərçivəsində nəzəri və praktiki bilik mübadiləsi, konstruktiv debat və müzakirələr aparıldı və beynəlxalq təşkilatlara, dünya ölkələrinə və ayrılıqda hər bir şəxse ünvanlanmış tövsiyələr və müraciətlər əhəmiyyət kəsb etdi.

Forumda 86 ölkə və 24 beynəlxalq təşkilatdan 581 nəfər (416 xarici qonaq olmaqla) nümayənde iştirak etdi. VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu gələcək dünyamızı formalasdırmaq istiqamətində yeni addımlar atmış oldu. Dünyanı vahid məkan və bütün bəşəriyəti bir cəmiyyət kimi görmək istəyi yeni münasibətlər qurmağa, daha mütərəqqi və aktual müzakirələr aparmağa imkan verəcək və bəşərəyyətin inkişafına ənənəvi yanaşmalarla dəyişikliklərin yaranmasına

publikası öz müstəqilliyyini bərpa etdi. Dövlət müstəqilliyimiz bərpa edildikdən sonra xalqımız Cümhuriyyətin ideallarını davam etdirərək, bu tarixi varislik üzərində yeni müasir müstəqil Azərbaycan dövlətini yaradıb.

Bütün bu və ya digər əlamətdar hadisələr ölkəmizdə hökm sürən sabitliyin, əmin-amanlığın və iqtisadi yüksəlşin məntəqini nəticəsidir. Azərbaycanda dövlət başçısının düşünləmiş siyaseti nəticəsində, ölkəmizdə sabitlik qorunub-saxlanılır, iqtisadi islahatlar getdiyərək derinleşir, dövlətimizin gücü və beynəlxalq nüfuzu durmadan artır. Həyata keçirilən coxtərəfi və balanslaşdırılmış siyaset nəticəsində, Azərbaycan regionun ən güclü, nüfuzlu dövlətinə çevrilib və son 15 ildə bütün sahələr üzrə böyük uğurlara imza atıb. Sürətli sosial-iqtisadi inkişafını yaşayan Azərbaycanın əldə etdiyi uğurlar, tərəqqi hər bir vətəndaşın həyatında hiss olunur və insanların rifah hali günü-gündən yaxşılaşır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQİZİ

General Qasim Rezayi: İran-Azerbaycan sərhədindəki təhlükəsizlik davamlı xarakter daşıyır

Iran-Azerbaycan sərhədindəki təhlükəsizlik davamlı xarakter daşıyır. İki qonşu və dost ölkənin sərhədçilərinin səmərəli əməkdaşlığı nəticəsində sərhəddə təhlükəsizlik təmin edilib. AZERTAC xəber verir ki, bu sözləri Ərdəbile səfər edərək Azərbaycan ilə İran arasındaki sərhəd-mühafizə mənteqələrinə baxış keçirən sərhəd qoşunları komandanı general Qasim Rezayi deyib.

General bildirib ki, İran Azərbaycan ilə 756 kilometrlik quru ve su sərhədinə malikdir. Qarşılıqlı əməkdaşlıq neticəsində problemlər aradan qaldırılıb və sərhədlerin birge mühafizəsi həyata keçirilir. İki ölkənin sərhədçiləri arasında yaxın münasibətlər narkotik vasitələrin qacaqmalçılığının, qanunsuz migrasiyanın və terrorun qarşısını almağa yaxşı imkan yaradıb. Q. Rezayi deyib ki, bu gün İranın Azərbaycanla olan sərhədi ən təhlükəsiz bölgədir.

Azər Həsrət: Beynəlxalq təşkilatların ayrı-ayrı ölkələrdəki proseslərə yanaşmaları ikili standartlara əsaslanır

Bu gün Avropanın bir sıra ölkələrində geniş vüset alan mitinglərin dağılıması, jurnalistlərin həbsi, insan haqlarının pozulmasına dair faktların şahidi olur. Lakin heç bir hüquq müdafiəsi təşkilat, Avropa Şurası, Avropa İttifaqı, Avropa Parlamenti kimi beynəlxalq qurumlar buna münasibət bildirmirlər. Lakin Azərbaycanda baş verən kiçik hadisə xüsusi qaydada qabardılır və ona siyasi rəng verilir, müxtəlif ittihamlar səsləndirilir.

Bununla bağlı AZERTAC-a fikirlerini bildirən siyasi sərhçi Azər Həsrət deyib: "Bu məsələlərlə elaqədar uzun illərdir danışırıq və mövqeyimizi sadəcə Azərbaycanda deyil, ele adıçəkilən həmin beynəlxalq təşkilatların tribunalarından səsləndiririk. Baş vermiş hər hansı hadisə və ya vəziyyətə bağlı Azərbaycan kimi gənc demokratiyalara fərqli münasibət bəslənilir. Lakin bundan daha şiddetli hadisələrin baş verdiyi Fransa, ABŞ, Almaniya, Böyük Britaniya kimi ölkələrə tamam fərqli münasibət sərgilənir. Yəni, orada baş veren hadisələrə göz yumulur. Xayud da ki, həmin hadisələr qanun tələbi kimi əsaslandırılır".

Müasir dönyanın informasiya, internet ətri olduğunu söyleyən siyasi sərhçi bildirib ki, bu gün heç kimin gözündən heç nəyi yayındırmaq mümkün deyil. Fransada, ABŞ-də və digər ölkələrdə baş verən hər bir hadisə dönyanın gözü qarşısındadır. Bütün bunlarla bağlı qeyd edilen beynəlxalq təşkilatlara verilən sualların cavabında deyil ki, həmin ölkələr demokratik ölkələrdir, onlarla bağlı problem yoxdur. Lakin sual yaranır: əger onlar demokratikdirlər, bəs niye ABŞ-da küçədə polis "təsadüfən" daim qaradərilər gəncləri güllələyir? Necə olur ki, ele hər dəfə öldürülen gənc qaradərli olur? Yəni, doğrudanlı oradakı qaradərilər hamısı vəşnidir, hamısı da polislərə hücum edirlər? Xayud neca olur ki, Parisin küçələrində nümayişlər qanına qəltən edilir, onlara hücum edilir? Necə olur ki, Fransada "Charlie Hebdo" satirik jurnalının redaksiyasına terror hücumundan sonra Parisdə davamlı olaraq fəvqələdə vəziyyətə elan edilir. Bütün Avropa strukturları, beynəlxalq təşkilatlar bunlara göz yumor, qınamır. Ancaq Türkiyədə terror aktları töredilir, fəvqələdə vəziyyətə elan edilir və buna görə Türkiyə dövləti qınanır ki, ölkədə repressiya var.

"Biz bu sualları veririk. Təessüflər olsun ki, cavab ala bilimik. Bu, nədən qaynaqlanır? Ondan qaynaqlanır ki, onlarla, xüsusən də Avropa və ABŞ-da yerləşən təşkilatların dünyaya baxışı ikilidir. Yəni, onlar deyirlər ki, bizdə ne baş verirsə, bu, normaldır, belə də olmalıdır və dünya da bunu demokratianın göstəricisi kimi qəbul etməlidir. Amma onlarda baş verənlərin yüzəbəri Azərbaycan, Türkiye kimi ölkələrde baş verirse, bu, demokratianın pozulmasıdır. Təbiidir ki, Azərbaycan kimi öz ayaqları üstündə durmağı bacaran, mehz öz lideri tərəfindən idarə olunan, Azərbaycan xalqının mənafələrinə xidmət edən, müstəqil siyaset yürüdən dövlətlər onlar üçün məqbul deyil. Onların yanaşması budur ki, bizim dediyimizlə oturub-dursanız sizin dövlətinizi demokratik elan edəcəyik. Yox, əger eksine etsəniz, müstəqil siyaset yürütsəniz, o zaman biz sizi demokratiya, insan haqları və s. məsələlərlə bu cür ateşə tutacaq", - deyə siyasi sərhçi bildirib.

Azərbaycan dünyanın diqqət mərkəzinə çevrilir

Azərbaycan Respublikasının təşəbbüsü ilə 2008-ci ildə irəli sürürlən "Bakı Prosesi" mədəniyyətlər və sivilizasiyalar arasında səmərəli və effektiv dialoqun qurulması məqsədi daşıyır. Azərbaycanın belə bir global hərəkatın təşəbbuskarı kimi çıxış etməsinin əsasında, təbii ki, ərazisində tarixən fərqli dini mənsubiyəti olan icmaların, milli-etnik qrupların və zəngin mədəni müxtəlifliyin olması dayanır.

2008-ci ilin 2-3 dekabr

tarixində Azərbaycanın təşəbbüsü ilə, ilk dəfə olaraq, Avropa Şurasına üzv dövlətlərin mədəniyyət nazirlərinin konfransına 10 islam ölkəsi dəvet edildi və beləliklə də, islam dövlətlərinin iştirakı ilə mədəniyyət nazirlərinin konfransı yeni bir forma transformasiya olundu. Mədəniyyətlərarası dialoğun teşviqinə dair "Bakı Beyannamesi"nin bu konfransda qəbul edildiyinə Avropa və ona qonşu regionlardan 48 ölkənin, 8 beynəlxalq təşkilatın və bir sıra beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatlarının yüksək səviyyəli nümayəndələri də şahiddir. 2009-cu il 13-15 oktyabr tarixində Bakıda keçirilmiş islam ölkələrinin mədəniyyət nazirlərinin VI Konfransında Azərbaycanın təşəbbüsü ilə 10-dan çox Avropa dövləti də iştirak edirdi ki, bu da "Bakı Prosesi"nin davamlılığının təmin edilməsi demək idi. Bakı Prosesi, artıq 2010-cu ildən etibarən qlobal hərəkətə əsaslanan təşkilatın tərəfənən başlıca əməkdaşlığıdır. Həmin ilin, yəni 2010-cu ilin 23 sentyabr tarixində BMT-nin Baş Assambleyasının 65-ci sessiyasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən Bakıda Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunun keçiriləcəyi elan edildi.

Bakıda 2-ci Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu 2013-cü ilin 29 may - 1 iyun tarixində "Çoxmədəniyyətli dünyada sülh şəraitində birgə yaşamaq" şüarı altında keçirildi. YUNESKO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı və BMT-nin Ümumdünya Turizm Təşkilatının rəhbərləri tərəfindən imzalanmışdı ki, bu, heç də təsadüfi deyildi və sözsüz ki, geniş miqyasda foruma olan marağı ifadə edirdi.

Sonuncu, 4-cü Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu isə 2017-ci il 4-6 may tarixində Bakı şəhərində YUNESKO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı, BMT-nin Ümumdünya Turizm Təşkilatı, Avropa Şurası, Ərəb və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı və İSESKO-nun birgə tərəfdəşlığı ilə "Mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafı: insan təhlükəsizliyi, sülh və davamlı inkişaf üçün yeni imkanlar" mövzusunda təşkil olunub. Forumda iştirak etmek üçün 120-dək ölkə resmisiinin, 39 beynəlxalq təşkilatdan nümayəndələrinin, 50-dən çox qeyri-hökumət təşkilatının qeydiyyatdan keçməsi, ümumilikdə, tədbirdə təqribən 800-dən çox xarici nü-

mayəndənin iştirakı forumun əhəmiyyətindən və qlobal miqyasda foruma olan maraqlı xəber verir.

Azərbaycan Prezidentinin himayəsi ilə iki ildən bir Bakıda keçirilən Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu YUNESKO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansi, BMT-nin Dünya Turizm Təşkilatı, Avropa Şurası, İSESKO, Avropa Şurasının birge tərəfdəşliği ilə təşkil edilən yeganə platformadır ki, dünyani narahat edən problemlər müzakirəyə çıxarırlar. Daha dəqiq desək,

Heç də təsadüfi deyil ki, çox zəngin tarixi və mədəni ərsi, dini və sosial tolerantlıq ənənələri olan Azərbaycan hazırda, mədəniyyətlərarası dialoq, dünya mədəniyyətlərinin və sivilizasiyaların qarşılıqlı təsiri məkanına uğurla transformasiya olunur, özünün zəngin təcrübəsinə dünənə ictimaiyyətine təklif edir.

Dünyada milli, irqi, dini və mədəni ziddiyyətlərin dəha da artlığı, ekstremist düşüncə tərzinin genişləndiyi bir dövrde "Bakı prosesi" dünya xalqları və mədəniyyətləri arasında qarşılıqlı

İSESKO-nun birge tərəfdəşliği ilə "Mədəniyyəti ortaq təhlükəsizlik naminə paylaşsaq" devizi altında təşkil olundu. Budəfəki yəni, 3-cü Forumun dəvet məktubları Azərbaycan tərəfi ilə yanaşı, YUNESKO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansi və BMT-nin Ümumdünya Turizm Təşkilatının rəhbərləri tərəfindən imzalanmışdı ki, bu, heç də təsadüfi deyildi və sözsüz ki, geniş miqyasda foruma olan marağı ifadə edirdi.

Sonuncu, 4-cü Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu isə 2017-ci il 4-6 may tarixində Bakı şəhərində YUNESKO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı, BMT-nin Ümumdünya Turizm Təşkilatı və İSESKO-nun birgə tərəfdəşlığı ilə "Mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafı: insan təhlükəsizliyi, sülh və davamlı inkişaf üçün yeni imkanlar" mövzusunda təşkil olunub.

Forumda iştirak etmek üçün 120-dək ölkə resmisiinin, 39 beynəlxalq təşkilatdan nümayəndələrinin, 50-dən çox qeyri-hökumət təşkilatının qeydiyyatdan keçməsi, ümumilikdə, tədbirdə təqribən 800-dən çox xarici nü-

Azərbaycan dünyada mədəniyyətlərarası dialoq mərkəzine çevrilir. Keçirilən forumlar bir daha təsdiq etdi ki, "Bakı prosesi" getdikcə daha geniş məsələləri əhatə edir və bu baxımdan beynəlxalq aləmdə nüfuz sahibi olan iştirakçıların sayı da artır. Dünyanı narahat edən problemlərin dinc yolla, dənisiqlər yolu ilə həllinin mümkünlüyü, buna inanan qüvvələrin çoxluğu və getdədə daha da artması ilə öz təsdiqini tapır. Ən sevindirici və qururverici isə odur ki, Azərbaycanın bir dövlət kimi bu proseslərin fəal iştirakçısı və eləxüs, təşkilatçısıdır. Bu isə, öz növbəsində, ölkəmizin sülhsevər, tolerant bir ölkə olduğunu təsdiq edir və beynəlxalq aləmdə nüfuzunu getdikcə daha da artırır.

Azərbaycanda bütün xalqlar, bütün dinlərin nümayəndələri milli, etnik və dini mənsubiyətlərindən asılı olmayıaraq, əsrlər boyu bir ailə kimi yaşayırlar və bunu bütün dünya ictimaiyyəti də çox gözəl bilir. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, ölkədə milli və dini döyünlüyü, tolerantlığın yüksək səviyyədə olması faktdır və bu, Azərbaycan xalqının güc mənbəyidir.

Inam HACIYEV

Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya: "Stratfor"un risklərlə dolu proqnozları

The screenshot shows a news article from Newtimes.az. At the top, there is a navigation bar with links to 'SİYASAT', 'GEZİYASAT', 'İQTİSADİYYAT', 'BEYNƏLKALQ MÜŞAQSİTLƏR', 'GLOBAL PROSESLER VƏ TRENDLƏR', 'MÜŞAHƏBƏLƏR', 'ŞƏHİRLƏR', and 'KİBER MƏKAN'. Below the navigation bar, there is a large image of four men in suits shaking hands at a formal event. To the left of the image, there is a caption in Russian: 'Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya: "Stratfor"un risklərlə dolu proqnozları'. The main text of the article is in Russian.

Amerikanın "Stratfor" global strateji təhlil mərkəzi 2019-cu il üçün Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya ilə bağlı proqnozlar verib. Onlara nəzər salıqda, bir sıra düşündürücü məqamları görmək mümkün olur. Hər şədən öncə, aydın olur ki, bu iki regionda cərəyan edən geosiyasi proseslər bir-biri ilə əlaqədə götürülür. Ekspertlər hesab edirlər ki, hər iki region üçün 2019-cu il geosiyası aspektə mürəkkəb il olacaq. Burada qeyri-müyyətliklər və risklər özünü göstərəcək. Dünyanın böyük gücləri olan ABŞ, Rusiya və Çinin həmin regionlar uğrunda mübarizəsi daha da intensivləşəcək. Proqnozlara görə, bu mübarizə Əfqanistandan başlayaraq geniş məkanda terror və narkoticarəti canlandırma bilər. Bundan sadə insanlar daha çox ziyan görəcəklər. Eyni zamanda, böyük güclərin antiterror əməliyyatları adı altında müxtəlif fəaliyyətləri ola bilər. Bununla da Yaxın Şərqlə yanaşı, başqa bir məkanda da silahlı qarşidurmalar özünü göstərər. "Stratfor"un proqnozları kontekstində yuxarıda vurgulanan məqamların geosiyasi analizi üzərində geniş dayanmağa ehtiyac gərürük.

Cənubi Qafqaz: geosiyasi mənzərə qarışır

ABŞ-in tanınmış beyn mərkəzlərindən olan "Stratfor"un 2019-cu il proqnozları içerisinde Qafqaz və Mərkəzi Asiya ayrıca yer tutur. Hesab olunur ki, bu il həmin regionlar geosiyasi proseslərin ən intensiv özünü göstərəcəyi məkanlardan biri olacaq. Proqnozlarda bu regionlar qarşılıqlı əlaqədə təqdim olunur. Ümumi məntiq ondan ibarətdir ki, Cənubi Qafqazla eyni səviyyədə Amerika ilə Rusiya arasında geosiyasi savaş Mərkəzi Asiyada baş verəcək. Bu prosesə Çin də ciddi surətdə qarşısaq (bax: 2019 Annual Forecast / worldview.stratfor.com, 3 dekabr 2018)

"Stratfor" Cənubi Qafqazı tamamilə ABŞ və Rusyanın nüfuz uğrunda mübarizə məkanı kimi təqdim etməyə çalışır. Yeni burada region dövlətlərinin öz maraqlarının aparıcı rol oynayacağı tezisi qəbul edilmir. Bütün proseslərə Amerika, yaxud Rusyanın üstünlüyü müstəvisində baxılır. Bu, özlündə mənfi haldır, ancaq reallıq-dırsa, hadisələrə də həmin prizmadan

baxmaq lazım gelir.

Öncə belə çıxır ki, Vaşingtonla Moskva Cənubi Qafqazda ən yaxın müttəfiqlərini müəyyənləşdirməye çalışacaqlar. Maraqlıdır ki, məhz bu bənd onların ən sərt toqquşma yeri ola bilər. Çünkü "Stratfor" a inansaq, hər iki böyük güc Ermənistani yaxın müttəfiq kimi seçmək niyyətindədir. Daha doğrusu, Rusiya artıq orada tam həkimdir və ABŞ başlıca olaraq oranı Rusyanın əlindən almağa çalışacaq (bax: evvelki mənbəyə). Bunun müxtəlif səbəbləri qeyd edilir. Ancaq əsas odur ki, Cənubi Qafqazda dəqiq mövqeyi olmayan və daim havadar axtaran ölkə məhz Ermənistandır. Konkret desək, Vaşington Ermənistanın bu zəifliyində istifadə edərək regionda özünün maraqları uğrunda daha sərt mübarizə aparmaq niyyətindədir.

Vaşingtonun planlarında Ermənistana ayrıca yer verilməsi həm də İran problemini görədir. Belə ki, Amerika İran'a qarşı daha sərt mövqə tutmaq niyyətindədir. Cənubi Qafqazda isə daha çox Ermənistana İran'a ümidi edir. Əgər Amerika Ermənistana müəyyən yardımalar etməsə, İran-

van İranla əlaqələri dərinləşdirmək üçün bəhane əldə edər. Yeni ABŞ Ermənistana diqqəti artırmaqla həm də onun İranla olan münasibətlərində uğurum yaradır. Zəif və asılı Ermənistən buna asanlıqla getməkdədir.

Əgər Amerika Ermənistəni Rusiyanın təsiri altından çıxara və ya Moskvanın mövqeyini xeyli zəiflədə bilsə, onda Cənubi Qafqazda veziyəti tarazlıqdan çıxarmağa daha şanslı olur. Çünkü Gürcüstən öncədən Qərbi seçib və orada hər hansı işlər görməyə ehtiyac yoxdur. Azərbaycan isə müstəqil siyaset yeridən ölkə kimi kimseyə boyun əymir. Bu səbəbdən ancaq Ermənistən marionet rolunu oynaya bilər.

Görünür, "Stratfor"un analitikləri bütün bunları nəzərə alaraq, 2019-cu ildə Rusiya ilə Amerika arasında Cənubi Qafqazda forpost uğrunda daha amansız mübarizə apara bilərlər. Lakin burada bir geosiyasi məqam meydana gelməkdədir. Məsələ ondan ibarətdir ki, Amerika Suriyadan hərbi kontingentini çıxarmaqla bağlı qərar verib və bu, Moskvanın elini Yaxın Şərqdə xeyli gücləndirib. Bütövlükde Moskva ilə getdikcə daha çox sayıda dövlətlər geosiyasi əməkdaşlıq etməyə başlayıblar. Bu da ABŞ-in Ermənistən uğrunda mübarizədə uğur qazanmaq şansını minimuma endirir.

Əfqanistan faktoru: Mərkəzi Asiya üçün iki təhlükə

Diger tərəfdən, ABŞ-in özünün Yaxın Şərqi, Qafqaz, Mərkəzi Asiya və Uzak Şərqi məkanında fəaliyyət əsulunu yeniləşdirmək qərarına gəlməsi yeni mənzərəni ortaya qoyur. İndi Vaşingtonun Suriya, İraq və Əfqanistanda necə davranacağı məlum deyil. Belə ki, D.Tramp Suriyadan çıxmağa tələsmədiklərini artıq ifadə edib, İraqa səfəri zamanı buradan hərbi gücü çəkməyəcəklərini bəyan edib və Əfqanistanda da hərbi mövcudluğu davam etdirəcəklərini bəyanıayıb. Onda Amerika hərədan və nə miqdarda hərbi güc çəkir? Belə çıxır ki, mahiyyətə heç yerdən çəkilme yoxdur, sadəcə qüvvələrin konfiqurasiyası yeniləşdirilir. Bəlkə də D.Trampın Suriya ilə bağlı dedikləri kontekstində "yenidən siyasi şəkillənmə zamanı" ifadəsi həmin məqama aiddir.

Bunlardan belə qənaətə gəlmək olar ki, "Stratfor" Cənubi Qafqaz ilə Mərkəzi Asiyani və Əfqanistəni bir-biri ilə sıx bağlı götürmək səhv etməyib. Mərkəzi Asiyada analitik mərkəzin proqnozuna görə, Amerika iqtisadi və hərbi cəhətdən Qazaxıstanla Özbəkistana daha çox diqqət yetirəcək. "Stratfor" yazır: "Vaşington bütün Mərkəzi Asiya ilə, öncəlikle Qazaxıstan və Özbəkistana iqtisadi əlaqələrin yaxşılaşmasına can atacaq" (bax: evvelki mənbəyə). Bunun fonunda Amerika Mərkəzi Asiyaya Əfqanistanda cərəyan edən proseslərlə eyni məntiqde yanaşmayı planlaşdırır (təbii ki, "Stratfor" a görə). Bu da pərdeərəxsə bir sira məqamlara əlavə diqqət yetirəcək tələb edir.

İlk növbədə, belə təxmin edilir ki, terrorçular Əfqanistana daha çox üz tutə bilərlər. Oradan Çin və Rusiya istiqamətinə hərəkət etmək imkanları çoxdur. Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidməti bu barə-

də bir neçə dəfə informasiya yayır. ABŞ-in Suriyadan çekilməsi ilə terrorçuların başqa məkanlara keçməsi arasında bir əlaqənin olduğunu düşünənlər də vardır.

Digər tərəfdən, Əfqanistandan narkotikarət yolları dünyadan hər tərəfinə yayılır. Son zamanlar Mərkəzi Asiya ölkələri üçün bu, daha ciddi problemlərə çevrilib. İndi ekspertlər ehtiyat edirlər ki, ABŞ-in Əfqanistanda hərbi kontingentinin yeni komandanı Skott Miller öz sərt və güzeştsiz mövqeyi ilə vəziyyəti daha da gərginləşdirə bilər. Məsələ ondan ibarətdir ki, S.Miller terrora qarşı təxribatçı əməliyyatları ilə məşhurdur. Burada bir sıra hallarda məqsəd terror qruplarının maliyyə ilə təmin etmədən ibarət olur. Yəni əməliyyat sözdə narkotikarət qarşı aparılır, reallıqda isə gəlirlər terror qruplarına yönəldilir.

Bunu Moskvada və Pekində yaxşı anlayırlar. Deməli, Rusiya və Çin də Əfqanistanda antiterror əməliyyatları apara bilərlər. Bu isə o deməkdir ki, geniş bir geosiyasi məkanda ABŞ, Rusiya və Çinin toqquşduğu və sözü "antiterror əməliyyatları" adlanan gərginlik meydani yaranı bilər. Ekspertlər bunun acı neticələr vere biləcəyi istisna etmirlər.

Dolayısı ilə Mərkəzi Asiyada ABŞ-la Çin arasında geosiyası savaşın artacağını gözləmək olar. Əslində, "Stratfor"un proqnozlarına görə, bu proses bütün dünyada intensivləşəcək. Müxtəlif regionlarda Amerika-Çin qarşıdurması öz təsirini göstərəcək. 2019-cu ilin ilk günlərində bunun əlamətlərindən biri özünü bürüze verdi. Çinli general xəbərdar etdi ki, Pekin Cənubi Çin dənizində Amerikanın iki hərbi gəmisini batırma bilər. Bu isə 10 min ABŞ əsgərinin hələk olması demekdir. Təbii ki, xeyli təhlükəli fikirdir və birbaşa Vaşingtonu qıcıqlandırır. Bu kimi qarşılıqlı təhdidlərin davam etdiyi halda ciddi problemlərin yaranma ehtimalı yüksəkdir.

Yuxarıda vurgulanan məqamlardan belə görünür ki, "Stratfor" 2019-cu ildə Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiyada geosiyası qeyri-müyyənliyin artmasını proqnozlaşdırır. Bu, bir tərəfdən Amerikanın dünya liderliyi iddiasını davam etdirməsi, digər tərəfdən isə böyük bir geosiyasi məkanda ABŞ-Rusya və ABŞ-Çin qarşıdurmasının yüksəlməsi ilə şərtlənir. Ümumilikdə mürekkeb və riskli geosiyasi mənzərə meydana gəlir ki, burada da sabitliyə nail olmaq çətin iş ola bilər.

Bunlarla yanaşı, "Stratfor" faktiki olaraq Vaşingtonun ata biləcəyi addımlardan bəhs edir. Onlar kifayət qədər təhlükəli görür. Deməli, 2019-cu ildə dünya üzrə geosiyası dinamikanın sabitlik yarada biləcəyi barədə danışmaq reallığa uyğun gəlmir. Burada hansı qüvvənin üstün gəlməsindən asılı olmayıaraq, son nöqtə qoyulmur. Bu baxımdan 2019-cu il müəyyən geosiyası proseslərin sonudursa da, bütövlükde digər riskli və qeyri-müyyən aktorların da başlanğıcı ola bilər. Konkret desək, Amerika Rusiya sərhədine təhlükələri yaxınlaşdırmağa çalışdıği kimi, Moskva da onu eks tərəfe ötürməyə cəhd edəcək. Bu qarşıqliqda isə zərər görən region xalqları və bütövlükde təhlükəsizlik sistemi olacaq.

Hikmət Babaoğlu: Karaqandadakı hadisə erməni kriminal qruplaşmasının əvvəlcədən planlaşdırıldığı cinayətdir

Qazaxistanın Karaqanda şəhərində ermənilərin törətdikləri cinayət adı bir hadise hesab edilə bilməz. Bu, erməni kriminal qruplaşması tərefindən əvvəlcədən planlaşdırılan və qazax türklərinə qarşı erməni düşmənciliyi ilə müşayiət olunan cinayətdir. Ermənilər her zaman məskunlaşdıqları yerlərdə xüsusi icma şəklində təşkilatlanaraq cinayətkar qruplar formalasdırıf, öz icma maraqları üçün belə qrupların xidmətlərindən istifadə edirlər. Müyyəyen bir mərhələdən sonra isə məskunlaşdıqları ərazinin onları tarixi vətənləri olduğunu iddia edir və etnik separatçılığa başlayırlar. Azərbaycan bu təcrübəni artıq uzun illərdir ki, yaşayır və hazırda ən böyük problemimiz də eətik separatçılıq nəticəsində meydana gələn Dağlıq Qarabağ problemidir. "Böyük Ermənistən" şovinizmi zəhəri ilə qidalanaraq böyüyən ermənilər bu yolda özlərinə birinci

düşmən türkləri sayırlar. Çünkü türk-müsləmlənlərə qarşı düşməncilikdə onları imperialist mərkəzlər dəstekləyir və təşkilatlanmalarına kömək edirlər. Onların qazaxlara olan nifreti də eət ümum-türk nifreti kontekstində formalasın kindir. Qardaş qazax xalqında milli özündərk prosesi yüksək inkişaf mərhələsindədir və bu xalq XXI əsrde öz tarixi missiyasını layiqince yerine yetirə bileyən qədər inkişaf edib.

Bu fikirləri AZERTAC-a açıqlamasında Milli Məclisin deputati, "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu bildirib.

Deputat qeyd edib ki, hələ sovet dövründən bəri bütün türkləri eyni gözədə görən ermənilər əllərinə fürsət düşən kimi bunu türklərə qarşı öldürəcü silaha çevirməye çalışırlar. Qardaş özbək xalqına qarşı Qdlyan əməliyyatı, Qazaxistanda sovet dövründə hakimiyə-

tin müxtəlif pillelərində təmsil olunan erməni məmurların yerli qazax xalqına qarşı törətdikləri bəlli və bəlli olmayan çoxsaylı cinayətlər də bu nifretlə izah olunan hadisələrdir. Ermənilər özlərini ali ari irqinə mənsub hesab edərək qazaxları geridə qalmış köçərilər adlandırrıf və onlara yuxarıdan aşağı baxırlar. Halbuki "haylar" özleri vətəni olmayan qaraçı mənşeli tayıfa pozuntularıdır. Bunu etiraf

edən erməni tarixçisi Sevordan da "haylar"ın etnogenezini boş, karaçı və hay tayfalarının təşkil etdiyini yazır. Bu vətənsiz tayfaları türklərin, azərbaycanlıların torpaqları hesabına dövlət sahibi ediblər. İndi də Qazaxistanla bağlı ssenarilər hazırlanırlar. Böyük mədəniyyətdən və qədim tarixçilik ənənələrindən gələn qardaş qazax xalqı artıq hər şeyin fərqindədir və bizim üçün qardaş, müttəfiq olan bu gözəl ölkənin əsla erməni terroruna və separatizməne poliqon olmasına yol verməzler.

H.Babaoğlu bildirib ki, kazaxlar kas+saklardır, sakların varisləridir. Kas uca, yüksək deməkdir. Kas+Bek, Kazbek, Kaf+Kas, Qaf-qaz dağlarının adı da eyni semantik mənənəni ifadə etməklə qazaxlarla bizim ortaq əcdadlarımızın adı ilə bağlı olan etnotoponimlərdir. Bunu bizdən yaxşı bilən ermənilər Sumqayıt hadisələrində

olduğu kimi, Karaqanda hadisəsinə də manipulyasiya edərək içtimai rəyde yanlış fikir formalaşdırmağa çalışırlar. Erməni mətbuatı hadisəni əslində azərbaycanlıların törediyini, cinayətkarın soyadının qəsdən erməniləşdirildiyini yazdırıf. Sonra diqqəti cinayətin baş verdiyi məkana yaxın olan Bakı restoranına çəkmək istədi. Dolayı yolla iki qardaş xalqın nümayəndələrini bir-birinə qarşı qoymaşa çalışıdlar. Bunların heç biri baş tutmadıqda ise Ermənistən xarici işlər naziri qazaxistənli həmkarına məsələnin böyüdülməməsi ilə bağlı yalvarmağa başladı. Göründüyü kimi düşmən olduqca hiylələr və təhlükəlidir. Ona görə də qardaş ölkənin hüquq-mühafizə orqanları qazax xalqına düşməncilik və nifret hissi bəsleyən erməni kriminal qruplaşmalarına qarşı daim xüsusi hazırlıqlı olmalı, sərt qərarlar qəbul etməlidir.

Tahir Rzayev: "Azərbaycan son illər ərzində öz hərbi qüdrətini əhəmiyyətli dərəcədə artırıb"

"Azərbaycan son illər ərzində öz hərbi qüdrətini əhəmiyyətli dərəcədə artırıb". Bu fikri Milli Məclisin deputati Tahir Rzayev deyib.

T.Rzayev bildirib ki, Aprel döyüşləri və Naxçıvan əməliyyatı Azərbaycan Ordusunun işgal altında olan torpaqlarımızı azad etmək iqtidarından olduğunu nümayiş etdirdi.

"Əlbəttə, Azərbaycan bundan sonra da öz hərbi qüdrətini artıracaq, bu istiqamətdə ardıcıl və məqsədönlü tədbirləri davam etdirəcək. Təbii ki, Azərbaycan Dağlıq

Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həll edilməsini istəyir, danışqlarda iştirak edərək bu mövqeyini əyani şəkildə ortaya qoyur. Amma münaqişənin həlli üçün hərbi amil mühüm rola malikdir. Prezident İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlı-

rının Həmreylik Günü və Yeni il münasibətə Azərbaycan xalqına təbrikində bu məqamlara toxunaraq "Biz bundan sonra da öz hərbi qüdrətimizi artıracaqıq. Biz Ermənistən-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə sülh yolu ilə həll etmək istəyirik və danışqlarda iştirakımız bunun əyani sübutudur. Ancaq hər kəs bılır və bilməlidir ki, münaqişənin həlli üçün hərbi amil xüsusi rol oynayır və bundan sonra da biz hərbi qüdrətimizi artıracaqıq", -deyə diqqətə çatdırıldı. İnanıraq ki, Prezidentimizin qətiyyətli siyaseti nəticəsində torpaqlarımız işğaldan azad olunacaq"-deyə, T.Rzayev qeyd edib.

Əli-Mazrui: Neftin qiymətini OPEC üzvləri deyil, bazar diktə edir

Birleşmiş Ərəb Əmirliklərinin (BƏƏ) energetika və sənaye naziri Süheyil Məhəmməd Fərəc Əli-Mazrui bildirib ki, neftin qiymətinə "OPEC və onun üzvləri nəzarət etmirlər", qiymətləri bazar özü "diktə edir". Nazirin sözlərinə görə, OPEC "neft bazarında həm istehlakçılar, həm də istehsalçılar üçün ədalətli, tarazlaşdırılmış vəziyyət yaratmağa çalışır və gələcəkdə istehsalın təmin edilməsi üçün zəruri olan trilyonlarla dollar sərməye qoyulmasını təşviq edir".

Sosial müavinətlərin elektron təyinatı sistemi yaradılır

Pensiya təyinatı üzrə xidmətlərin avtomatlaşdırılmış mexanizmini tətbiq edən Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi sosial müavinətlərin elektron təyinatı infrastrukturunun qurulması işlərinə başla-

yib. Nazirliyin ictimaiyyətə elaqələr şöbəsindən verilən məlumatə görə, görüldən işlər neticesində nazirliyin Mərkəzləşdirilmiş Elektron İnfomasiya Sistemində "Sosial müavinət" altsistemi yaradılır. Beləliklə, pensiya təyinatı kimi, sosial müavinətlərin də təyinatının məmər-vətəndaş teması olmadan, heç bir sənəd və müraciət olunması tələb edilmədən, elektron qaydada həyata keçirilməsi təmin olunacaq. Ümumilikdə həmin sistem aylıq və birdəfəlik sosial müavinət alanlardan ibarət 540 min nəfəri əhatə edəcək.

Ermənistən Yazıçılar İttifaqının sədri erməni diaspor siyasetini pisləyib

Ermənilər yaşadıqları ölkənin mədəniyyətinə və tarixinə hörmət etməlidir. Oranın adət-ənənələri ilə yaxından tanış olmalıdır. AZERTAC erməni KİV-lərinə istinadla xəbər verir ki, bu fikirləri Ermənistən Yazıçılar İttifaqının sədri Edvard Militonyan Qazaxistanın Karaqanda şəhərində ermənilərin törediyi cinayət hadisəsini şərh edərək deyib. O bildirib ki, Ermənistən tərəfi hər hansı bir incidentin baş vermesini gözleməməlidir, evəzində əhali və erməni diasporu ilə müvafiq iş aparmalıdır. Müxtəlif xarici ölkələrdəki erməni diasporları düzgün siyasi xətt müyyənleşdirməlidir.

Daşkənddəki uchildiz.uz portalı: "Leyli və Məcnun" müsəlman Şərqində ilk operadır

Dashkənddəki uchildiz.uz portalında müsəlman Şərqində tamaşa yoxlanıfı ilk opera - "Leyli və Məcnun" haqqında geniş material yer alıb. Məqalede 1907-ci ilde müsəlman Şərqində ilk operanın böyük Azərbaycan bəstəkarı Üzeyir Hacıbəlli tərəfindən yazıldığı vurğulanır. Yazida qeyd edilir ki, Üzeyir Hacıbəlli "Leyli və Məcnun" operasını yazanda 22 yaşı vərdi və əsərdə Azərbaycan müğamları, təsniflər, xalq mahnılarından istifadə edilib. Bu isə bəstəkarın böyük istedadından xəbər verir. Əbəs yere Şuşanı Qafqazın konservatoriyası adlandırmışdır. Şuşa həm də muğamın konservatoriyasıdır.

Qeyd olunur ki, opera 1908-ci il yanvarın 12-də Bakıdakı Tağıyev Teatrında tamaşa yoxlanıfı. Tamaşa baxmaq üçün Gəncə, Şamaxı, Dərbənd və Tiflis şəhərindən teleqrafla bilet sıfariş edilib. Əsərin rejissoru Hüseyin Ərəblinski olub. Tamaşada Leyli rolunu Əhməd Ağdamski, Məcnun rolunda isə Hüseynqulu Sarabski oynayıb. Sonrakı illərdə bu əsər Rusiya, Ukrayna, Türkiye, İran və digər ölkələrde də tamaşa yoxlanıfı. Yazının sonunda bildirilir ki, bu opera yaxşı böyük bəstəkar Aleksandr Çaykovski deyib: "Bu operanı Avropa səhnələrində göstərməklə çox böyük uğur qazanmaq olar".

Dünya Bankı: Bu il Azərbaycanda ÜDM-in artımı 3,6 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırılır

Dünya Bankı 2019-cu ilde Azərbaycanda ÜDM-in artımını 3,6 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırır. Bu göstərici 2020-ci il üçün 3,3 faiz təşkil edəcək. Dünya Bankının "Dünya iqtisadiyyatının perspektivləri" adlı hesabatında qeyd edilir ki, bank 2021-ci ilde Azərbaycanda iqtisadi artımı 2,7 faiz səviyyəsində proqnozlaşdırır. Qeyd edək ki, Azərbaycan 1992-ci ilde Dünya Bankı Qrupuna qoşulub.

Ermənilər Qazaxıstandakı hadisələrdən qorxuya düşüblər

Qazaxıstanda yerli sakinlərlə ermənilər arasında yaşanan kütlevi dava-dalaşın iki ölkə arasında, onsuza da, normal olmayan münasibətləri daha da gərginləşdirəcəyinə zərrə qədər şübhə ola bilmez. "Qədim Roma" restoranının yanında 23 yaşlı yerli sakinin ermənilər tərəfindən qətəl yetirilməsinə etiraz əlaməti olaraq yüzlərlə insanın Karaqanda şəhərində davam edən kütlevi etiraz aksiyaları da, təsdiq edir ki, Qazaxıstan ictimaiyyəti ermənilərə qarşı barışmaz mövqedədir.

Etirazçılar hakimiyyətdən ədalətli məhəkəmə arasındırası tələb edirlər. Təbii ki, ermənilər tərəfindən töredilən qətəl Qazaxıstan cəmiyyətində narazılıqlarla qarşılıqlı və onları başa düşmək çətin deyil. Vilayet rəhbəri Yerlan Koşanovun etirazçılarla görüşməsi heç də təsadüfi hesab oluna bilməz. Görünür, hakimiyyət narazılıqların fərqlikdir və Koşanovun axtarılsa da olan əsas şübhənin 2-3 günə saxlanacağı barəde vəd verməsi də bunu təsdiq edir. Hətta vətəndaşların kütlevi toplaşlığı əraziyə xüsusi təyinatlılar cəlb edilib, snayperlər binaların damında müşahidə aparırlar, polis şəhərin küçələrini əhatəyə alıb və bütün bunlar hadisələrin ciddiliyindən xəbər verir.

Ermenistanın Qazaxıstandakı sefiriyyi qətəl ilə əlaqədar açıqlama yayaq, öldürülen şəxsin yaxınlığına başsağlığı versə də, aksiya iştirakçıları erməni diasporunun nümayəndələrini hadisəyə görə ittiham etməkdə, qətəl qarşı hiddətlərini ifadə etməkdə davam edirlər. Yeni il gecəsi töredilmiş qətəl hadisəsinə görə, Qazaxıstanın Karaqanda vilayətinin erməni diasporu sosial şəbəkələrdə video yayaraq, qazaxlardan üzr istəsə də, bu, etirazları səngidə bilmir. Sözsüz ki, bunun da səbəbi erməni xisletinin bəlli olması və onların iğtişaşlar, terror, incident töretdikdə təyi-bərabəri olmadığı və simasızlığı barəde Qazaxıstan cəmiyyətinin məlumatlı olmasıdır. Çünkü bir vaxtlar Stalin tərəfindən teyin edilən və tarixe qaniçən kimi düşən Levon Mirzoyanın 2 milyona yaxın qazax türk millətini qətəl yetirdiyini qazaxlar unutmayıblar.

Türk millətinə qarşı ermənilərin soyqırımı siyasəti heç kim üçün sərr deyil və bir gün bütün bunların hesabını vermək məcburiyyətdədirler

İnsidentlə əlaqədar Ermenistanın Xarici İşlər Nazirliyinin və Qazaxıstandakı Ermenistan sefirliyinin Astana rəsmiləri ilə əlaqə saxlaşdığını deyən Ermenistan xarici işlər nazirinin müavini Şavarş Koçaryanın hadisələrdən ehtiyat etdiyi göz qabağındadır. Hətta Ş.Koçaryan Qazaxıstan tərəfinin durumun nəzarətdə saxlanması üçün vacib addımların atılacağına təminat verdiyini söyləmək, tərəfləri bayanatlarına böyük məsuliyyətə yanaşmağa çağırmaqla, təsdiq edir ki, Ermenistan tərəfi məlum hadisələrə görə çox böyük təşviş keçirməkdədir.

"Bu, çox həssas məsələdir, ona millətçi rəng vermək cəhdləri qəbul edilməzdür" deyən nazir müavininin narahatlığı da əbəs deyil. "İlan vuran ala çatıdan da qorxar", məsləhətində, nəinki nazir müavini, indi hər bir er-

məni mənsub olduğu xalqa qarşı antipatiyalı, haqlı olaraq, ehtiyyat edir. Çünkü bütün dünya ictimaiyyəti onlar tərəfindən töredilən cinayətlərdən, qətəllərdən, soyqırımlarından, terror aktlarından və bu kimi mənfur əməllerindən xəbərdardır. Bilir ki, türkdilli xalqlara qarşı, ümumilikdə, türk millətinə qarşı ermənilərin apardıqları soyqırımı siyaseti heç kim üçün sərr deyil və onlar bir gün bütün bunların hesabını vermək məcburiyyətdədirler. Məhz bu günün yaxınlaşdığını hiss etməyin ermənilər üçün nə qədər dəhşətli olduğunu da təsəvvür etmək çətin deyil. Çünkü türklər qarşı töredikləri vəhşiliklərin, vandallıqların, soyuqırımların müqabilində, əks-təsirin nədən ibarət olacağının və hansı böyük güclə olacağını çox gözəl dərk edirlər və məhz eley buna görə də, hədsiz dərəcədə qorxular. Türk milləti, türk dünyası dedikdə, kürküne bire düşən ermənilər Qazaxıstandakı hadisələrin təsirindən də, məhz ona görə qać-

mandə, hadisələrin azərbaycanlılar tərəfindən töredildiyi iddia edildiyi zaman, sözüsüz ki, işin əsl mahiyyəti və erməni izi tam şəkilədə aydın olur. Aydın olur ki, ermənilər yene adətləri üzrə töredikləri cinayətlərini, ümülilikdə, hər hansı bəd əməllerini yene de azərbaycanlıların üzərinə atmaq və nüfuzlərənə xələl getirmək, hətta eyni milli mənsubiyətə malik iki qardaş ölkəni və xalqı bir-birinə qarşı qoymaq niyyətindədirler.

Karaqandadakı hadisələri Sumqayıt hadisələrinə bənzətmək istəyənlər, əslində, özlərini ifşa edirlər və təsdiq edirlər ki, Qazaxıstandakı da eyni ssenarıdır

Ermenistan tərəfinin Qazaxıstan hadisələri ilə əlaqədar həddindən ziyanət canfəşanlığı, əslində, bir çox məqamlara aydınlıq

ları və s. paylayıblar.

Məlum olduğu kimi, bu hadisələr bir grupp azığınlaşmış dəstə tərəfindən töredilib və erməni əsilli Qriqoryanın həmin dəstənin en feali olması da şahid ifadələri əsasında sübut olunub. Həmin hadisələr zamanı öldürürlən 26 ermənidən 6 nəfəri, məhz erməni Qriqoryanın "payına düşür". Belə olan halda, Karaqandadakı hadisələri Sumqayıt hadisələrinə bənzətmək isteyən ermənilər, əslində, özlərini ifşa edirlər və təsdiq edirlər ki, Qazaxıstanda da buna bənzər ssenari hazırlanıblar. Görünür, qazaxların həyəcan sığnali, etiraz aksiyaları, ermənilər barədə tələbləri, məhz bu səbəbdəndir. Çünkü Qazaxıstan ictimaiyyəti də hamı kimi erməni xisletinə, simasızlığına bələddir və hər an onlara qarşı bəd əməller töretdiməyə hazır olduğunu və yekunda bunu onların, yaxud azərbaycanlıların üzərinə atmaq niyyətində olduğunu bilirlər.

Ermənilər dünyənin diqqətini yayındırmaq və türkdilli xalqların soyqırımına köklənmiş fəaliyyətlərini gizlətmək niyyətindədirlər

Ermeni xisleti və simasızlığı, töredikləri terror aktları, soyqırımlar indiki zamanda, daha dəqiq deşək, informasiyanın daha əlverişli, asan şəkildə eldə edildiyi bir dövrədə heç kim üçün sərr olaraq qala bilməz. Öten əsrin əvvəllərində töredikləri vəhşiliklərdən tutmuş, Dağlıq Qarabağın işğalına, Xocalı faciəsinə qədər ermənilərin bütün terror əməlləri, separatçılıq və işgalçılıq siyasetini cidanı çıvalda gizlətmək olmadığı kimi, gizlin saxlamaq sona qədər mümkün deyil və bunu özləri də çox yaxşı başa düşürlər. Məhz elə Qazaxıstan-

da baş verən hadisələrə də don geyindirməkdə məqsədləri bütün dünyənin diqqətini yayındırmaq və tarixi faktların, bütün türkdilli xalqların soyqırımına köklənmiş fəaliyyətlərinə kölgə salmaq niyyətindən başqa bir şey deyil.

Keçən əsrin sonlarında da ermənilərə məxsus soyğunçuluq, işgalçılıq, vandallıq və separatçılıq siyaseti özünü bürüzə verdi. Dağlıq Qarabağın işğali, həmin ərazilərdə töredilən cinayətlər bu siyasetin nəticəsi kimi yaddaşlara hekk olundu. Azərbaycana məxsus torpaqlar, indi özlərini aydan arı-sudan duru kimi qələmə verən ermənilər, erməni silahlıları tərəfindən zəbt olundu və yerli əhaliyə qarşı amansız qətəllər töredildi.

Bir milyondan artıq insan yurdundan-yuvasından didərgin salındı və məcburi köçkünləri kimi yaşamaq məcburiyyətdən qaldı ki, bunun da səbəbkər, məhz ermənilərin işgalçılıq siyaseti və erməni işgalçılardan özləridir. Təkcə Xocalı faciəsi kimi insanlıq dramına imza atan erməni xisletini aşkarla çıxarmaq üçün yetərlidir və simasızlığını tam şəkildə ortaya qoyur. İndi ermənilər Qazaxıstandakı hadisələrə ne qədər don geyindirməyə çalışılsalar da, bu işdə erməni təxribatının olmadığını nə qədər iddia etsələr də, buna nail olacaqlarına heç özləri də inanırlar. Elə Karaqandadakı hadisələrə görə təşvişə düşmələri də, bu mənada, başadışlılıdır və bu dəfə töretdikləri təxribatların özlərinə yönəlcəyindən, onların əleyhində olacağından çox qorxurlar.

Inam HACIYEV

mağça çalışıllar ki, bu hadisələr bütün türk əsilliləri ayağa qaldıra bilər və bu da onların qorxuya düşdüyü həmin o hesab gününün yetişməsi deməkdir.

Ermənilər eyni milli mənsubiyətə malik iki qardaş ölkəni və xalqı bir-birinə qarşı qoymaq niyyətindədirlər

"İşıqlı Ermenistan" Partiyasının rəhbəri Edmon Marukyan Qazaxıstandakı durumun həmvətənlərini narahat vəziyyətdə saxlaşdırını və onların təhlükəsizliyini təhdid altında qoyduğunu bildirmək kifayətlənmir. Populist siyasetçi baş verən cinayətin guya azərbaycanlıların günahı ucbatından töredildiyini və azərbaycanlıların milletlərərəsə mübahisəni alovlandırb, onu antierməni aksiyasına çevirdiyini iddia edir. Maraqlıdır, azərbaycanlıların belə bir hadisədə marağı nə ola bilər və Marukyan dərk etmirmi ki, qazaxlar da türk milli mənsubiyətlidirlər və azərbaycanlılar Qazaxıstandakı hər bir vətəndaşının qətlinin əleyhinədirler?

Əbəs yerə deyil ki, Marukyan Ermenistan Xarici İşlər Nazirliyinin təcili olaraq Qazaxıstan sefirinin XİN-ə dəvet edilmesinin və Karaqanda şəhərində davam edən proseslərlə bağlı aydınlıq getirilməsinin vacibliyini bildirir. Həmvətənlərinin haqlarının müdafiəsi üçün rəsmi Astananın hər şeyi etdiyinə əmin olmağa çalışan partiya rəhbəri bununla nə qədər narahat olduğunu və həmin narahatlıqla şəxsən özü de bu işdə erməni əlinin olduğunu təsdiq edir. Eyni za-

getirir. Məsələn, Ermenistana məxsus "1in.am" saytında dərc olunan "Qazaxıstan ermənilərinin həyəcan sığnali və yaxud yeni "Sumqayıt" başlıqlı məqalə erməni xisletini bir daha qabarlıq şəkildə ortaya qoyur. Məqalədə guya azərbaycanlıların bir mösət problemini anti-erməni aksiyasına çevirməye müvəffəq olduqları da yer alır. Məqalə müəllifi həyəszcasına iddia edir ki, baş verən incidentin arxasında qazax siyasi sisteminin konkret segmentləri və Azərbaycan lobbisi durur və Karaqandadakı "ikinci Sumqayıt"ın yaşana biləcəyi barədə fikirlər bildirir ki, bununla da, yene erməni simasızlığını və əks-təbliğatını ifşa edir.

Sumqayıt hadisələri dedikdə, ermənilər, görəsən, nəyi nəzərdə tuturlar? "Paşa" ləqəbli, erməni əsilli Qriqoryan Eduard Rəbertoviç çirkin əməllerini, yoxsa öz cinayətlərini başqalarının üzərinə atmaq siyasetini? Əvvəlcədən planlaşdırılmış və təşkil edilmiş Sumqayıt hadisələri erməni ssenarisi deyildimi və erməni əsilli Eduardın rəhbərlik etdiyi cinayətkar dəstə ermənilərdən təşkil edilməmişdim? Hadisələrin, məhz ermənilər tərəfindən, Ermenistan xüsusi xidmət orqanları tərəfindən təşkil edildiyini sübut edən kifayət qədər faktlar var. Hadisələrin, bilavasitə şahidlərinin ifadələrində görünür ki, iğtişaşları təşkil edən "qara pləşli" şəxslər sumqayıtlı olmayıblar. Onlar öz aralarında, bəzi hallarda, erməni dilində danışıblar, Azərbaycan dilini isə təmiz biliblər və hadisələr zamanı insanlar arasında ermənilər əleyhinə təbliğat aparıblar, camaata spirli içkilər, güclü təsireddi həblər, dəmir parça-

Paşinyan özü-özünü cəncələ salıb

Erməni xalqı bu ili də çətinliklərlə yaşayacaq. Bu dəfə isə, "küçə demokrati" dövlət siyasetindən xəbərsiz olan Nikol Paşinyanın uğursuz cəhdinin əzabını çəkir. Xüsusilə də, 2019-cu il işgalçı ölkəyə bahalaşma ilə daxil oldu. Bu da səbəbsiz deyil. Belə bir atalar sözü var: keçinin buynuzu gicisəndə, buynuzunu çobanın çomağına sürtər. Ermənistanda bu, baş verməli idi. Söhbət Moskvanın siyasi təzyiq vasitələrindən gedir. Belə ki, ilin sonu Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Ermənistənən baş naziri Nikol Paşinyana dığır incə xəbərdarlıq ismarıcıları və mesajları ilə də yadda qalıb. Məsələn, V.Putin yeni il münasibətilə bütün MDB ölkələri prezidentlərinə, o cümlədən, baş nazir əvəzi Paşinyana deyil, Ermənistən prezidenti Armen Sarkisyanı təbrik göndərib. Üstəlik, Ermənistən eks-prezidentləri - Serj Sarkisyanı və həzirdə həbsdə olan Robert Koçaryani da təbrik edib.

rətdə kasib ölkədə yeni bahalaşma dalğası yaradacaq. Məsələ həm de ondadır ki, Ermənistən alternativ İran qazından da istifade edə bilmir. Çünkü Yerevan ölkədə qaz təchizatı və qaz-paylayıcı sistem, bütünlük, Rusyanın "Qazprom" şirkətinin mülkiyyətidir. Ermənistən iqtisadiyyatının digər sahələri Rusyanın nəzarətindədir.

Bələliklə, bütün bu faktlar onu göstərir ki, Ermənistən iqtisadi sahədə heç bir manevr imkanları yoxdur. Avropanın ittifaqının Ermənistənə ayırdığı milyonlarla vəsait Rusiyadan alınan qaza sərf edilərsə, Paşinyanın sosial islahatlar üçün ümidi etdiyi maliyyənin səmərəliyi olmayacaq. Neticədə, xalq yenidən ağır sosial tələblərlə etiraz aksiyalarına çıxacaq. Baş verən proseslər göstərir ki, Paşinyanın islahatlar vədləri heç bir real əsaslarla malik deyil.

Qərb Paşinyanın maliyyə və siyasi dəstək naminə, Rusyanın orbitindən çıxmazı üçün vədlər verir. Kreml isə çalışır ki, Paşinyanın qərb pərəst siyasetinin qarşısını alsın. Bununla belə, Ermənistənə siyasi-iqtisadi vəziyyət gərgin olaraq qalır. Ümumiyyətə, bu ölkədə əsaslı islahatlar mümkün deyil. İlk növbədə, bu ölkə işgalçi siyasetinə görə blokadadadır. Ermənistən, həmdə Rusyanın forpostudur. Bu baxımdan, Yeravanın Moskvaya qarşı deməşti ona baha başa gələ bilər.

Politoloqların sözlərinə görə, Paşinyanın oyuncaq bir lider olmasını, arıq dönya ölkələri və en əsası, Rusiya yaxşı bilir. Politoloq Ramiz Aliyev bildirir ki, illər ərzində Ermənistənə başçılıq edənlər arasında ilk hökumət başçısı idи ki, bu cür qarşılanıb - yola salınır: "Bu da, ondan irəli gelir ki, Paşinyan Qərbin hakimiyətə getirdiyi oyuncaq bir hökumət başçısıdır, bunu bütün dünya ölkələri də, Ermənistən xalqı da bilir. Yəqin ki, bir neçə il ərzində Paşinyan öz postundan ya istəfa verəcək, ya da xalq onu yola salacaq".

"Təkcə "rədd ol" kəlməsinin deyilməsi qalırda..."

Politoloq Elçin Mirzəbəyli isə bildirir ki, Nikol Paşinyanın Rusiyaya səfərinin nəticələrini onun növbəti uğursuluğu kimi qiymətləndirmək olar: "Ermənistənən baş nazirinin səfərdən dərhal sonra verdiyi açıqlama, əslində, onun Putinlə görüşünün bütün mahiyətini ortaya qoyur. Paşinyan deyir ki, Rusiya prezidenti ilə bir çox önemli məsələlərin müzakirəsi üçün vaxt olmayıb. Bu isə, o deməkdir ki, Vladimir Putin Paşinyanla, onun dediyi kimi, "önəmli məsələləri" müzakirə etməyib və yumşaq desək, vaxtını Ermənistənən baş nazirinə ayırmış istəmeyib".

Bir sözə, Paşinyanın bu açıqlaması özünə qarşı edilən hörmətsizliyin etirafı olmaqla yanaşı, özü-özünü əngələ saldı. Bir sözə, Paşinyanın bu açıqlaması özünə qarşı sanksiyalar tətbiq edib. Bu təzyiq onları bir-birinə daha yaxın edir. Ermənistən Rusiyaya da iqtisadi baxımdan səfəli deyil. Bu ölkə Kremlidən

Əslində, ötən ilin dekabr ayının 27-də Nikol Paşinyanın Rusiyaya səfərində məqsəd Rusyanın satdığı təbii qazın qiyməti ilə bağlı idi. Bu səfərdən "böyük ümidi" gözlemək arzusu ilə Moskvaya səfər edən Nikolun arzuları çilik-çilik oldu. Paşinyan bu məsələ haqqında danışarkən deyib: "Təbii qazla bağlı heç bir qərar qəbul edilmədi. Müzakirə işçi qaydada davam edəcək". Yeri gəlməkən, cari ilin payızında Rusya prezidentinin Yerevana planlaşdırılan səfəri təxire salındı. Politoloqlar bu ziyarətin 2019-cu ilin əvvəlinde reallaşacağı ehtimalını ireli sürürdülər. Nikol Paşinyan görüsədə Vladimir Putini Ermənistənə dəvet edib. Azından, təbii qazın qiymətində razılaşmanın olmaması Moskvaya görüşünün uğursuz keçdiyini deməyə əsas verir.

Əli ətəyindən uzun olan Paşinyan

Bələliklə, Moskva səfərindən boş qaz balonu ilə dönen Paşinyan indi də İran İslam Respublikası ilə Ermənistən arasında sövdələşmənin reallaşması ümidi ilə yaşasa da, bu, elə de inanlırıçı görünmür. Cənubi İran Ermənistən bazarından ölkə iqtisadiyyatına müsbət təsir göstərəcək, elə də böyük fayda götürür. Əgər Rusyanın maraqlarını tapdayıb, Yerevanla təbii qaz və başqa sahələrdə əməkdaşlığı genişləndirərsə, Moskvadan sərt münasibətini tuş gələ bilər. Bu, isə indiki şəraitdə İranın maraqlarına uyğun gəlmir. Nəzərə almaq lazımdır ki, ABŞ hər iki ölkəyə qarşı sanksiyalar tətbiq edib. Bu təzyiq onları bir-birinə daha yaxın edir. Ermənistən Rusiyaya da iqtisadi baxımdan səfəli deyil. Bu ölkə Kremlidən

Rusiya Ermənistənən yeni rəhbərliyinə yerini göstərdi

Doğrudur, Ermənistənən "Jamanak" qəzeti daha əvvəl Rusyanın Ermənistənə satıldığı qazın qiymətinin 2019-cu il yanvarın 1-dən artıracağı barədə məlumat yaymışdı: "Rusiya ilə qaz tarifi barədə müqavilə 2018-ci il dekabrın 31-də başa çatır. Bizdə olan məlumatda görə, Rusiya qazın qiymətini artıracaq və buna görə istehlakçılar daha çox pul ödəməli olacaqlar".

Xatırladaq ki, hazırda Rusiya Ermənistənə qazın hər min kubmetrini 150 dollara satır. İndi isə qazın qiymətinin dəyişə biləcəyinə işarə etməklə, Ermənistənən yeni rəhbərliyinə yerini göstərdi. Rusyanın planı aydınlaşdır - qazın qiyməti qalxarsa, bu, indiki hakimiyyətin reytinqinə neqativ təsir edəcək. Qazın bahalaşması avtomatik su-

Erməni məkri - Karakandadan geriye baxış

Qazaxıstanın Karakanda şəhərində erməni məkrində qidalanaraq, baş vermiş və 23 yaşlı qazax gəncin qətl hadisəsi ilə nəticələnmiş məlum hadisənin ardınca, bir daha belə bir sual yaradı: axı nəyə görə, məhz ermənilər? Niyə harada erməni varsa, orada kriminal hadisə, milli-ətnik zəminində törədilən qarşıdurmalar və bu qarşıdurmalardan doğan arzuolunmaz olaylar yaşanır? Əslində, bu sualın cavabını axtarmağa da ehtiyac yoxdur. Çünkü erməni xisləti, şovinizmi, terroru və qaniçənliyi deyilən danılmaz faktların hər biri tarixi sübutlara əsaslanır. İstər qardaş Türkiyədə, istər Azərbaycanda, istərsə də ayrı-ayrı ölkələrdə...

Sonra..?

Ümumiyyətə, tarix də göstərir ki, erməni terrorunda mövcud olan özəl qəddarlıq nümunələri bu xalqa məxsus silinməz möhürüdür. Təkcə, Azərbaycanda törədilən çoxsaylı erməni terrorları - Şamaxıda, Qubada, Qarabağda, Bakıda baş vermiş qətlamların soyqırımlarının hər biri bir şüara əsaslanıb və bu şuar "yaxşı türk - ölü türkdür" şüarıdır. Ötən əsrin sonlarına yaxın ilərdəki Bağanış-Ayrim, Qarabağlı, Xocalı soyqırımlarının ah-nəlesi bu gün də dünya ictimaiyyətini vahiməyə getirir! Yüz minlərlə, hətta milyondan çox türk, azərbaycanlı qanı daşyan soydaşlarımızın qanlarına susamış "Daşnakşutun", "Qnəçak", "1905-ci il komitesi", "ASALA" və s. adlı təşkilatların bu gün də mövcud olmaları, əslində, özü-özüyündə ermənilərdə həmin o qaniçənlik hissələrinin yaşadıldığını göstərir. Ele Karakandada baş verənlər də bunun tərkib hissəsidir.

Lakin Karakandadan geriye baxarkən, biz daha nələri görə bilərik? İlk növbədə, Azərbaycana qarşı aparılan işgalçılıq və tecavüzkar siyaseti. Bəs sonra? Sonra isə 1989-cu ilədən Özbəkistanda mesxet türklərinə qarşı olaylarda erməni planının işe düşməsi, bənzər hadisələrin 1990-ci ilədə Tacikistanda yaşanması. Sonra? Sonra Rusyanın Volqaboyundan tutmuş Voronejinə qədər torpaq iddiaları, Rostov-Don, Krasnodar vilayətlərinin erməniləşdirilməsi siyaseti...

Bəs daha sonra..? Bax, burada erməni terrorunun də aqıq mənzərəsi gözəl yönündə canlanır - ASALA-nın Livan qolunun Moskvada metrostansiyasında partlayış töretdəsi, digər erməni terror təşkilatlarının Fransada, Böyük Britaniyada, ABŞ-da türk diplomatlarına və ailələrinə qarşı qanlı terror əməlləri töretdələri və...

İstila, işgal, terror, çirkin məkər, oğurluq, mənəviyyatsızlıq və şərəfsizlik...

Bu gün qardaş Türkiye dövlətinin ərazi bütövlüyüne, müstəqilliyinə qarşı silahlı müqavimət göstərən "PKK" terror təşkilatının daxilində, hətta komandanlığında erməni terrorçularının yer alması! Təkcə, bu faktların özü şovinist, "hər yer mənim" prinsipi ilə yaşıyan, lakin heç bir kökü belli olmayan, köçəri tərzli həyat sürmələrinə reğmən, özlərini ali "ari" irqin nümayəndələri kimi dünya ictimaiyyətine sıryan ermənilərin iç üzərini kifayət qədər nümayiş etdirməkdədir. Bu gün onların məskunlaşdırıldığı və hazırda "Ermənistən" adlandırılan Qərbi Azərbaycan torpaqları belə, onlara məxsus deyil! İstila, işgal, terror, çirkin məkər, oğurluq, mənəviyyatsızlıq və şərəfsizlik xəmiri ilə yoğrulan ermənilərin hərada məskunlaşmalarına baxmayaraq, həmin yerlərde cinayətlərin, etnik qarşıdurmaların yaradılmasının, qəllərin töredilməsinin də nəticəsi bu faktlara söykənməkdir.

Yəqin ki, zaman da, tarix də hər şeyi öz yerine və yolu qoyacaq və dünyadan müxtəlif millətləri qonşuları erməni olarkən, bu faktlardan nəticə çıxarıb, öz ehtiyatlarını əldən verməyəcəklər. Biz, buna inanmaq istərdik. Çünkü harada erməni varsa, orada təhlükə mənbəyinin olması da yüksəkdir...

Rövşən RƏSULOV

A.SƏMƏDOVA

10 yanvar 2019-cu il

Mehman Hüseynov "sarı jiletlilər"dən necə üstün oldu?

Yaxud biz onlara gerçək demokratiyanın nə olduğunu öyrədərik!

Son zamanlar, xüsusi-
lə, ötən ilin axırların-
dan başlayaraq, Avropa-
da enerji vasitələrinə tət-
biq edilən qiymət artım-
ları və s. sosial ədalətsiz-
liklərdən doğan etirazla-
ra start verildi. Xüsusilə,
Fransa, Belçika kimi ölkələrdə "sarı jiletlilər"
aksiyalarına start verildi.
Get-gedə böyükən aksi-
yalar kütləviləşərək, 100
minlərlə insanların küçə-
lərə çıxmaları ilə nəticə-
ləndi.

Bununla yanaşı, anarxiyaçı
qüvvələr de fürsətdən istifadə edə-
rək, "sarı jiletlilər" aksiyasına qo-
şularaq, bu ölkələrin paytaxtları da
daxil olmaqla, müxtəlif şəhərlərde
qanunlara zidd hərəkətlərə rəvəc
verən dağdırıcıqlar törendilər. Av-
tomobilər yandırıldı, mağazalar ta-
lan edildi. Polis kütəvi etiraz işt-
rakçılarını dağıtmadan ötrü öz
imkanlarından əlavə güc vasitələ-
rindən istifadə edərək, minlərlə aksi-
yaçılara zor gücü tətbiq etməkle
yanaşı, kütəvi həbslərə də əl atdi-
lar. Bu günün özündə də Fransada
etirazlar davam edir və hətta sonu
görünmeyən bir faktora çevrilir.

Yeri gəlmışkən, artıq o da mə-
lum olub ki, Fransada icazəsiz mi-
tinq keçirənlər, müxtəlif vasitələr-
le, o cümlədən, sosial şəbəkələr
ve media vasitəsilə çağırış edənlər
sərt şəkildə cəzalandırılacaqlar.
Bununla bağlı Fransanın baş nazi-
ri Eduard Filip yeni qanunun qəbul
edilecəyini açıqlayıb. Baş nazir
bildirib ki, 2018-ci il noyabrın 17-
də başlayan "sarı jiletlilər"in aksi-
yalarda inkişaf 5 min 600 nəfər
saxlanılıb, minden çox insan
həbs edilib, o cümlədən, 10 nəfər
hələk olub.

Bəs Almaniya nədən ehtiyat edir?

Söz yox ki, artıq bənzər qiyam
ve üşyanlar Avropanı, bütövlükde,
öz ağışuna almaq üzərdir və bunu
digər ölkələrin rəsmileri də etiraf
edirlər. Misal üçün, bir neçə gün
önce, Almanyanın maliyyə naziri
Olaf Şults ölkədə Fransadakı kimi
"sarı jiletlilər"in etiraz potensialının
olduğuunu deyib. Fransadakı vəziyyəti
xatırladan Şults vergi və digər
məsələlərdən doğa biləcək etiraz-
ların astanasının ağızında olduğunu
bildirib və bunu "yağlı illər başa
çatdı" ifadəsi ilə etiraf edib.

Alman nazir "Bild" qəzeti-
ne verdiyi müsahibəsində Fransada
aşağı maaşlara və bahalığa qarşı
"sarı jiletlilər"in etirazlarını xatırla-
daraq, bu cür vəziyyətin Almaniya-
da da ciddiyə alınmasının vacibili-
yini bildirib. "Almaniyada da ehti-
mal edilməyəcək dərəcədə "sarı ji-
letlilər"in etirazlarının başvermə
tehlükəsi yüksəkdir", deyən maliyyə
naziri hökuməti buna hazır ol-
mağa səsleyərək, qiymət artımının
orta sinif insanlara daha ağır zərbe
vuracağına da istisna etməyib. Cox
yəqin ki, artıq Almaniya, eləcə də,
digər Avropa ölkələri baş verə bilə-
cək kütəvi qiyam və üşyanlara

qarşı sərt tədbirlər görməyi plan-
laşdırırlar.

**Qiyamların baş qaldırıldığı,
insan hüquq və azadlıqlarının
pozulduğu Avropa ölkələrinə
"gözün üstündə qəşin var"
deyən yoxdur**

O da maraqlıdır ki, baş verən
reallıqlara rəğmən, Avropanın bəlli
hüquq-müdafie təşkilatları, Avropa
Şurası, Avropa İttifaqı, Avropa
Parlamənti, hətta BMT-nin müvafiq
qurumları bu hadisələrə ümu-

göstərirler. Məhz həmin təşkilatlar
Azərbaycanda baş verən en kiçik
ve siyasi əhəmiyyət daşımayan
hadisəni qərəzli şəkildə müşirdə-
rək, bunu ölkəmizə qarşı təzyiq ri-
çaqı kimi istifadə etməyə cəhd
göstərirler. Bunun üçün isə onlara
"5-ci kolon"un emissarları canfə-
şanlıqla xidmət göstərirler.

Misal üçün, Mehman Hüseynov
məlum "acliq aksiyası" məsə-
ləsində xüsusi komanda ile fealla-
şan "5-ci kolon"un fəlları - AXCP
sədri Əli Kərimli, "Milli Şura"nın
sədri Cəmil Həsənli, eyniadlı quru-
mun təmsilçiləri Gültəkin Hacıbəy-
li, Tofiq Yaqublu, eləcə də, onların

miyyətə, münasibət bildirmir və
susqun qalmağı üstün tuturlar.
Halbuki yuxarıda qeyd edilən fakt-
larda yanaşı, jurnalistlərin həbsi,
insan haqlarının pozulmasına dair
kifayət qədər dəqiq məlumatlar
mövcuddur. Lakin qiyamların baş
qaldırıldığı, insan hüquq və azadlıqlar-
ının pozulduğu Avropa ölkələrinə
necə deyərlər, "gözün üstündə
qəşin var" deyən də yoxdur. Bu isə
növbəti sualları doğurmağa başla-
yır. Belə ki, bütün bunların yerinə,
Azərbaycanda, hətta en kiçik sosial-məişət
problemi baş verərkən, həmin qurumlar dərhal qollarını
çırmayıb, ölkəmizə qarşı kampaniyalara
start verirlər.

**Həmin təşkilatlar Azərbay-
canda baş verən en kiçik və
siyasi əhəmiyyət daşımayan
hadisələri qərəzli şəkildə
şüşərlərək, bunu ölkəmizə
qarşı təzyiq riçaqı kimi isti-
fadə etməyə cəhd göstərirler**

Eyni zamanda, istenilən hadi-
səyə siyasi don geydirməklə, guya
Azərbaycanda anti-demokratiyanın
olduğunu, insanların isə hüquq
və azadlıqlarının pozulduğunu eks
etdirən hesabatlarla, bəyanatlarla
çıxış edirlər. Budurmuş Avropanın
ədalət simvolu? Əlbəttə ki, burada
hər hansı bir ədalətdən, doğru və
dürüstlükdən danışmağa dəyməz.
Bu dəfə də, belli qurumların ikili
standartlardan çıxış etmələri göz
önündə canlanmaqdadır. Bütün
bunların isə daha bir səbəbi var.
Sərr deyil ki, bu gün, məhz Avropanın
əparıcı təşkilatları ilə müxtəlif
QHT tipli Qərb təşkilatları əmək-
daşlıqlar edir, guya ikinci və üçün-
cü ölkələrdə "demokratiyanın inki-
şafına dəstək" adı altında fəaliyyət

Avropadakı buyuruq qulları Ordu-
xan Teymurxan, Tural Sadiqli və
digerleri öz havadarlarının sıfari-
şını yerine yetirirlər. Hətta M.Hü-
seynovun saxta "acliq aksiyası"
şousu ifşa olunduqdan, yəni onun
heç də acliq aksiyası keçirmədiyi
üzə çıxdıqdan sonra, bu ənslərlə,
hələ də sözügedən məsələ ətrafin-
da manipulyasiyalar edərək, avro-
pali ağalarından əlavə ne isə qo-
parmağa ümidi edirlər.

**Yaxşı olardı ki, Avropanın
belli təşkilatları bu qoca
qıtadə baş verən insan
haqlarının pozulması, gerçək
demokratiyanın mahv
olması barədə düşünüb,
nəticə çıxarsınlar**

Bu gün haqlı olaraq soruşula-
bilər ki, yaxşı, M.Hüseynov Avropa
"demokratiyasından" necə üstün
oldu? Hər halda, Avropa təşkilatları
müstəqil siyaset yürüdən, eləcə
də, hüquqi və demokratik dövlət
olan Azərbaycana qarşı diş qıca-
maqdansa, öz daxilindəki prob-
lemli həll etməlidir. Lakin təsəssüf
ki, müxtəlif fond və təşkilatlar
Avropanın nüfuzlu qurumlarına müx-
təlif cinahlardan daxil olaraq, öz
cırkınlıq ənslərini reallaşdırmaqdə
israrlı olduqlarını açıq-aşkar
nəhayət etdirməkdədirler. Yəni bu
kimi məsələlərdə əsas havadarlar
isə, söz yox ki, Avropa və Qərb ölkələrinde
fəaliyyət göstərən "de-
mokratiya qurucularıdır". Misal
üçün, "Açıq Cəmiyyət İstəti" adı
altında müxtəlif ölkələrdə inqilab-
lar, qiyam və üşyanlar təşkil edən
"Soros" fondu və s. Həmçinin, erməni
lobbisinin maliyyə dəstəkləri
ilə fəaliyyət göstərən və "insan hü-
quq və azadlıqlarının təmin olun-

yə çalışırlar. Nəticədə, yuxarıda
adları çəkilən ənslərlə, yəni de-
mokratiya və insan haqlarından
dayanmadan danışan bu fərdlər ölkə-
mizinə dövlətçilik maraqlarını
qrant maraqlarına qurban verməyə
hazır olduqlarını dəfələrlə nümayiş
etdirirlər. Onların yeganə düşüncə
və istekləri bacardıqları qədər da-
ha çox qrantlar qoparıb, Azərbay-
can dövlətinə qarşı azığın fəaliyyət
göstərməkdən. Ancaq heç bir hal-
da, öz niyyətlərinə çata bilmeyən
adıçəkilənlər yaxşı olardı ki, Avro-
panın bəlli təşkilatları bu qoca qıtadə
baş verən insan haqlarının po-
zulması, gerçək demokratiyanın
məhv olması barədə düşünüb, nə-
ticə çıxarsınlar. Hətta Azərbaycanda
mövcud olan demokratik dəyərlər-
dən ibret götürürsünlər. Biz, onlara
gerçək demokratiyanın nə olduğunu
öyrədərik!

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

**Ermənistən Müdafiə
Nazirliyinin balansındakı
avtomasınlarının qəzaya uğraması
nəticəsində 579 nəfər xəsarət alıb**

**Ermənistən Fövqəladə Hallar Nazirliyinin dekabrdə hazırla-
diği statistik məlumatlar bu ölkədə böyük narahatlılığı səbəb
olub. AZƏRTAC Ermənistən KİV-lrinə istinadla xəbər verir
ki, aparılmış araşdırmlar zamanı Ermənistən Müdafiə Na-
zirliyinin və işgal edilmiş Dağlıq Qarabağ ərazisində yerləşdi-
rilən düşmənin ümumqoşun ordusunun hərbi qulluqçularının
iştirakı ilə son beş il ərzində baş vermiş nəqliyyat qəzalari və
onların səbəbləri haqqında statistik məlumatlar toplanıb.**

Məlumatlardan məlum olur ki, son beş il ərzində erməni hərbi hissə-
lərinin balansında olan yük maşınlarının törediyi 28 qəza nəticəsində
13 hərbçi ölüb, 285 hərbi qulluqçu isə müxtəlif dərəcəli bədən xəsarət-
ləri alıb. Eyni zamanda, 2018-ci il 18 noyabr tarixindən ən statistika-
ya əsasən, hərbi maşınların iştirakı ilə baş verən yol qəzalarında 294
mülkü şəxs ölüb.

2013-2018-ci illerde Ermənistən hərbi birləşmələrinin balansındakı
yük avtomobilərinin qəzaya uğraması ilə bağlı 58 cinayət işi açılıb. Qə-
zalarla bağlı açılan cinayət işlərindən melum olur ki, hadisələrin 4-ü tex-
niki problemlər, maşınların nasazlığı, istismara yararsızlığı, 4-ü xidmə-
tin düzgün təşkil edilməməsi, nəqliyyat vasitələrinin istismar qaydaları-
nın pozulması, çıxışdan evvel avtomobilərin təlimata uyğun yoxlanılma-
ası, 43-ü isə sürücülər tərəfindən yol hərəketi qaydalarının pozulması
nəticəsində baş verib.

Ermənistən Fövqəladə Hallar Nazirliyinin hazırladığı statistikaya
əsasən, 2013-2018-ci illerde müxtəlif döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirən
zaman nəqliyyat və yük avtomobilərinin aşması ilə nəticələnən 101 ha-
disə baş verib. Qəzaya uğramış yük avtomobilərindən 22-si Azərbay-
canın işgal edilmiş yaşayış məntəqələrində yerləşdirilən düşmən ordu-
sunun bölmələrində, 35-i isə Ermənistəndəki hərbi hissələrdə qeydiy-
yatdadır.

Saxta acliq aksiyası üzərində qurulan növbəti riyakarlıq

Bu riyakarlıq da ifşa olundu

Bəzən ele bir cinayət halları olur ki, cəmiyyət bir müddət həmin hadisəyə münasibet bildirir. Ancaq vətənə, dövlətə və xalqına xeyanetkarlıq edənləri isə heç vaxt bağışlamaq olmur. Bu gün bağlılanmayan və ermənilərə daha böyük sevgisi olan kinorejissor Rüştəm İbrahimbəyov və bu sevgiye züy tutan yazıçı Əkrəm Naibov və erməni sevgisindən "qürur" duyan satqın, müxalifətin qrant "primadonna" Gültəkin Hacıbəylidən bir daha yazmaq isteyirəm. Xeyanetləri bənzər olan bu fərdlər sağlam düşünceli ictimai rəyin bu iki ermənisevəri rədd etməsinə və qəbul etməməsinə baxmayaraq, heledə özlərini bu xalqın "ziyalısı" hesab edərək, daxillerindəki erməni-sevərlik sevdasının inkişaf etdiyi, saxta "acliq aksiyası" keçirən M.Hüseynova dəstek olmalarını işsübt etmek üçün dövlət başçısına müraciət etmək qədər böyük bir qələti yol verdiklərini heledə anlamırlar. Bu qədər həyasiqliq və əlaqəsizliqmı olar? Mənəvviyatlı, ermənixisletli kaftar rejissor R.İbrahimbəyovun, ona züy tutan erməni cildine girən Vətən daşına satqın çıxanlar - Əkrəm Naibov və

G.Hacıbəylinin bu qələti elemesi böyük qələtdən çox, böyük cina-yətdir. Onların əməlləri haqqında hər dəfə yazanda, günlərlə özümə gələ bilmirəm. Çünkü müdafiə edənlər də, müdafiə etdikləri də bir bezin qıraqıdır. Yəni hamisi mənfur ermənipərestlərle bir ol-duqlarını yenidən nümayiş etdirmək üçün M.Hüseynovun saxta "acliq aksiyası"ndan istifadə edərək, yenidən bu xalqsız qalmadıqlarını nümayiş etdirmək isteyirlər. Kimlərinə siyasi sifarişlərinə əməl etdikləri də bəllidir. Məhz bu səbəbdəndir ki, erməni maraqlarının ifadəcisi olan R.İbrahimbəyov, Ə.Naibov, G.Hacıbəyli və digərləri Mehman Hüseynov kimiləri müdafiə etməklə şərə xidmet etdiklərini nümayiş etdiriblər. Çünkü hər üçünün xeyanetləri bənzərdir və hər üçünün erməniçiliyi o qədər güclüdür ki, hətta əsərlərində, əməllərində belə qəhrəmanlarla yanaşı, özləri də erməniləşirler.

Erməni sevgisilə erməniləşənlər

Hər bir kəs də törətdiyi cina-yətlərə görə cəzasını çəkməlidir. Bu gün M.Hüseynov da törətdiyi

cinayət eməline görə həbs edilib və onun həbsini fealiyyəti ilə elaqələndirmək gülündür. Lakin erməni sevgisilə alışib-yanaraq erməniləşənlər ister Rüstəmi, ister Əkrəmi, ister Gültəkini və istərsə de onlar kimi erməniləşənlər, bir daha anlamalıdırlar ki, bu gün Azerbaycanda ne siyasi, ne ictimai fealiyyəti ilə bağlı həbs edilən yoxdur. Çünkü Azerbaycan dövlət qanunları ilə idarə olunur və cinayət törədən hər kəs həbs edilməlidir. Bu erməniləşənlər bəzi beynəlxalq və yerli təşkilatlarla erməni sevgilərini bir daha sübütə yetirmək üçün qulbeçəlik edərək, cina-yətkarları "siyasi məhbus" adı ilə alver etməklə, öz şəxsi mənafələrini hər şeyden üstün tutur və qrant sahibi olurlar. Lakin qanun hər bir vətəndaş üçün eynidir və heç kim bu qanunlardan kənar hərəket edə bilmez. Belələri birdəfəlik dərk etməlidirlər ki, Azerbaycanda "siyasi məhbus" yoxdur.

Görünür, R.İbrahimbəyov heledə bu kaftar yaşında bu faktoru anlamayaq, "siyasi məhbus" adı ilə saxta acliq edənlərin müdafiəsinə qalxb. Bənzər xeyanetin bənzər züy tutanı Əkrəm Naibov da vaxtla "Ziyalılar Forumu" adlanan qurumun həmtəsisçilərindən biri ol-

maqla, ötən illər ərzində ermənilərə yaranan, Bakını ermənilərsiz təsəvvür etməyen antimilli ünsürdür. Onun erməniçiliyi o qədər güclüdür ki, hətta əsərlərində belə qəhrəmanları erməniləşdirir.

Bu yerde bir faktı xatırlatmaq istərdim. Ə.Naibovun "biz Bakıda, Sumqayıtda baş verən olaylara bəşəri dəyərlərə hörmət nöqtəyi-nəzərindən münasibətimizi özümüz bildirməliyik", - söyləməsi qətiyyən qəbuledilməzdır. Soruşuruq ki, 1989-1990-cı illərdə Bakıda və Sumqayıtda baş verən hadisələri, qəti cinayətkar Qriqoryan başda olmaqla, erməni quldur dəstələri təşkil etməmişdim?

Bir sözə, bu gün bənzər xəyanetkarların bir-birilərinin müdafiəsinə qalxmaları bir daha bu ünsürlərin vətənə xeyaneti ilə, düşmənə mehbəbtərli ilə üst-üstə düşdüyü göstərir. Cəmiyyətimiz onları murdarlar adlandırmışdır. Çünkü murdarlıq mütqəddəsiinə əksi, insanın xain və alçaq xisətinin görünən əməllərdə ifadəsidir. Ona görə də, sifarişlə işləyən antimilli ünsürler bilməlidir ki, cəmiyyət onları ciddi qəbul etmir. Qarayaxma, böhtən üzərində qurulmuş kampaniyaların hansı məqsədə xidmet etdiyi hər kəsə məlumdur. Bunu həyata keçirən insanlar yalnız maddi maraqları müqabilinə öz vətənini satanlardır və göründüyü kimi, artıq budəfəki saxta acliq aksiyası üzərində qurulan növbəti şouları da baş tutmadı.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Müxalifət erməni agenti rolunda çıxış etməyə başlayıb

"5-ci kolon"un yalan hay-küyü və fantastik şousu heç bir nəticə verməyəcək"

Zaman-zaman müxalifət liderləri, müxtəlif çirkin vasitələrdən istifadə etməklə, cəmiyyətdə çəşqinlik yaratmağa, demokratik proseslərə əngəl olmağa və iqtisadi uğurlara kölgə salmağa çalışıblar. Xıslatından və məkrindən ol çəkməyən dağdıcı müxalifət başbələnləri bu gün də eyni ampluanın çıxış edir. Misal kimi, son günlərin siyasi şoularından hesab olunan Mehman Hüseynov olaylarından Müsavat və AXCP kimi dağdıcı partiya yetkililərinin bəhrələnməyə çalışlarını göstərmək olar. Fakt budur ki, M.Hüseynov acliq aksiyasını dayandırırsa da, "5-ci kolon"un fəalları olan Əli Kərimli, Arif Hacılı, Cəmil Həsənli, Orduşan Teymurxan, Tural Sadiqli və digərləri hələ də hay-küy qaldırmaqdə davam edirlər. Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz bu cür cılız vasitələrdən istifadə etməklə, müxalifət liderlərinin özlərini cəmiyyətin gözündə daha açıq-aşkar və geniş şəkildə saldıqlarını bildirdilər.

"Paralel" qəzetinin baş redaktoru Tapdıq Abbas:
"Qarayaxma və yalan danışmaq müxalifətin köhnə xəstəliyidir"

- Adalarını sadaladığınız adamların məqsədi-məramı bəllidir. Demək olar ki, Ə. Kərimlinin, A.Hacılının, C. Həsənlinin, O. Teymurxanın, T.Sadiqlinın və digərlərinin bütün hərəkətləri Azərbaycanı beynəlxalq aləmdə gözden salmağa yönəlib. Buna görə də, onların bu cür hərəkətlərini qətiyyən

tesadüfi hesab etmirəm, bunlar nə elədiklərini bilirlər. Yəni qarayaxma, yalan danışmaq, adı bir məhbusun acliq aksiyasını böyük bir siyasi şouya çevirmək və bunun üçün Azərbaycan hakimiyyətini günahlandırmak və beynəlxalq aləmdə mariqda yatan düşmənlərimizə dəstək vermək, onlara müəyyən istiqamət vermək müxalifətin köhnə xəstəliyidir. Ona görə də, hesab edirəm ki, bu adamların özlərini müxalifət adlandırib, əslində, Azərbaycana düşməncilik edən bu insanların tövətdikləri bütün bu cür yalan hay-

küyləri, fantastik şouları heç bir nəticə verməyəcək. Təbii ki, Azərbaycan demokratik dövlət olaraq, öz inkişafını davam etdirəcəkdir. Sadəcə olaraq, təəssüf doğuran odur ki, bunların hər biri Azərbaycan vətəndaşdır və Azərbaycanı hörmətdən salmaq üçün hər cür riyakarlığa, hər cür mənfi hərəkətlərə əl atırlar. Ona görə də, biz buna təəssüf edirik və yaxşı olar ki, bu insanlar tutduqları bu əyri yoldan çəkinsinlər. Yəni yalanları uydurmaq və beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın nüfuzuna xələl getirmək heç də yaxşı əlamət deyil, ən azı, bunlar Azə-

baycan vətəndaşı olduqlarını unutmamalıdırlar.

"Azadlıq Hərəkatçılar Birliyi"nin sədri Təhmasib Novruzov: "Əli Kərimli və Arif Hacılı kimilər xaricdən pul almağa ümidi bəsləyir"

- Azərbaycan müxalifət liderlərinin eksarıyyəti o zaman sıralarında olduqları Xalq Cəbhəsi zamanı bu sözləri işlədirdilər ki, Qarabağda 1-2 kəndi ermənilərə vermek lazımdır ki, hakimiyyətə "istəfa" tələbi irəli sürsünlər. Yəni torpağı sataq, hakimiyyətə gələk. Bu insanlar bu gün həmin təfəkkürdəirlər və o təfəkkürdən, bir addım da olsun, irəli getməyiblər. Dövlətə ne olursa-olsun, xaricdən dövlətin nüfuzuna xələl gəlir-gəlsin Əli Kərimli, Cəmil Həsənli,

Arif Hacılı və digərləri üçün bunun əhəmiyyəti yoxdur. Bunlar üçün bir şeyin əhəmiyyəti var: ölkəmiz əldə etdiyi uğurlara kölgə salmaq, ölkəmiz haqqında yalan məlumatlar yaymaq və əvəzində, xarici ağalarından pul qoparmaq. Dağıdıcı müxalif şəxslərin indiki əməlləri də həmin oyuncun tərkib hissəsidir.

Demək olar ki, həmin o şəxslər bu cür ucuz oynablıqlarla, həm özlərini təmamilə nüfuzdan salırlar, həm də satqın və xeyanetkar şəxslər olduqlarını nümayiş etdirirlər. Əger M.Hüseynov özü acliq aksiyasını dayandırırsa və ona verilən müəyyən cəza ilə razılışırsa və fikrini bildirir-sə, bu adamların bu cür hay-küy qaldırmalarının yalnız bir mənası var, o da xaricdəki ağalarından pul qoparmağa ümidi bəsləməkdir.

GÜLYANƏ

Moskva Müasir İncəsənət Teatrı Bakıda çıxış edəcək

Fevralın 7-də Moskva Müasir İncəsənət Teatrının qastrol sefəri çərçivəsində Bakıda ilk dəfə Lev Tolstoyun "Anna Karenina" romanı esasında səhnələşdirilən iki-hissəli tamaşa təqdim olunacaq. AZERTAC xəber verir ki, Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının nəzdində olan Opera Studiyasında nümayiş edilecek əsər mənfi fikirləri, stereotipləri, daxili münaqişəni və bu fani dünyada bir insanın öz xoşbəxtliyini tapmaq istəyini ehtiva edir. Anna və Vronskinin bədbəxt eşqi, digər ailələrin qarşılaşılıqlı münasibətinin nəzdində inkişaf edir. Beləliklə, qarşıya insan ruhunun keçmiş bir ilyariş ərzindən baş verən dəyişikliklərə güclə bəla ilə necə tab getirdiyinin şahidi olaraq, geniş bir mənzərə çıxır... Biletləri şəhərin bütün kassalarından, "ASAN xidmət" mərkəzlərindən və www.iticket.azsaytından əldə etmək olar.

10 yanvar 2019-cu il

Müsavat partiyasının başqanı Arif Hacılı özü-nün "Facebook" səhifə-sində yanvarın 12-də güya dekabrın 26-dan alich edən bloger Mehman Hüseynova və bütün "Siyasi məhbəslərə azadlıq!" tələbi ilə mitinq keçirmək haqqında qərar qəbul etdiklərini bildirib.

Azərbaycanın siyasi sehnəsin də heç bir çəkiye malik olmayan dağıdıcı meyiller özlərinin maddi maraqlarını, siyasi ambisiyalarını təmin etmek üçün milli maraqlara və cəmiyyətdə təşəkkül tapmış dəyərlər zidd olan en müxtəlif yollara əl atırlar. Bu sıradə özünü radi-kal müxalifet kimi təqdim edən AXCP, Müsavat və "Milli Şura" kimi radikal siyasi qruplaşmalar da-ha çox canfəsanlıq edir. Baxmaya-raq ki, dağıdıcı düşərgə nümayəndələri bu gün Azərbaycan cəmiyyəti tərəfindən qızanır, ancaq onlar öz fəaliyyətlərini davam etdirirlər. Çox təessüf ki, bu fəaliyyət anti-Azərbaycan dairələrin diktəsi ile həyata keçirilir. Müsavat partiyasının keçirmək istədiyi mitinq dövlətə, xalqa şər-böhtən atan anti-milli ünsürlerin, daha doğrusu, əxa-laqsız, mənəviyyatsız və satqınla-rın müdafiəsinə qalxmaları radikal müxalifətin hansı məqsədlər və prinsiplər əsasında çıxış etdiyini açıq-aydın göstərir. Cəmiyyət də-fələrlə görüb ki, özlərini ictimaiyyətə müxalifət "liderləri" kimi təqdim edən Əli Kərimli, Arif Hacılı, İsa Qəmər, Cəmil Həsənli və di-gərləri Qərb dairələrindən mitinq

Saxta "demokratlar"ın çürük mitinq şousu

Müsavat partiyası mitinq çağırışı edib

keçirməkə bağlı tapşırıq alıblar. Bu işə, ona dəlalet edir ki, xalqın mənafeyine zidd mövqədə duran bu dağıdıcı ünsürler anti-Azərbay-can dairələrin "siyasi aleti" qismində çıxış edirlər. Ümumiyyətlə, xalqın etimadını heç cür qazana bilməyən və fəaliyyətini qərəzlə-xarici dairələrin dağıdıcı maraqlarının təmin olunması missiyası üzərində quran radikal müxalifət son zamanlar Azərbaycanda xaos yaratmaq, təkmil struktur elementlərinə malik olan və möhkəm əsaslara söykənən siyasi sistemin sabitliyini sarsıtmak üçün en müxtəlif metodlara istinad edir və ölkədə antaqonist proseslərin əsasını qoymağa çalışır. Digər təref-dən, radikal ünsürler istənilən hadisədən və mövzudan istifadə edərək Azərbaycanı hədəfə götürür, hakimiyətə və ölkədə həyata keçirilən quruculuq işlərinə ləkə yaxmağa çalışır. Onlar Azərbay-canın nüfuzunu zədələmək üçün xarici anti-Azərbaycan qüvvələrin pozucu fəaliyyətinə, ermənilərə və terrorçulara da bərət qazandırmağa hazırlırlar. Onun bildirdiyi-ne görə, paralel olaraq dağıdıcı düşərgə təmsilçiləri terrorcu və radikal qruplaşmaları dəstəkləməkle öz siyasi simalarını aşılışkərək şəkildə ortaya qoyurlar. Amma bu ünsür-lər sadə bir gerçəkliyə dərk etmir-lər ki, iqtidər olmaq - hakimiyətə gəlmək üçün hansı xarici dairələrdən yox, məhz xalqdan dəstek

alməq lazımdır. Azərbaycan cəmiyyətinin nümayəndələrinin radikal müxalifətə etimad göstərmə-məsəlinin səbəbi isə bəllidir: hakimiyətə gəlmək uğrunda anti-Azərbaycan dairələrə Dağlıq Qarabağ ermənilərə güzəşte gedə-cəyini vəd edən, Azərbaycan tor-paqlarının 20 faizini işgal etmiş təcavüzkar ermənilərlə əməkdaşlıq edən, ölkənin milli mənafeyini özlərinin və xidmet etdikləri qüvvələrin korporativ maraqlarına qurban verməyə hazır olan, icti-maiyyəti manipulyasiyaya məruz qoyan, cəmiyyətin en dinamik tə-beqesi olan gencələri radikallığı və təxribata çağırıran, həmçinin, bu ki-mi bir çox antimilli hərəkətləri fəaliyyətlərində əsas istiqamət kimi götürən dağıdıcı qüvvələrə Azərbaycan xalqı etimad etmir.

Radikalın ugursuz mitinqləri gündəmdə qalmaq cəhdidir

Ekspertlərin fikrincə, görünür, radikal müxalifət ugursuz mitinqlər estafetini gündəmdə qalmaq üçün davam etdirir. Bu güne qədər təşkil etdikləri mitinqlərdə nəzər sal-saqq, görərik ki, bu aksiyalara, ümumilikdə, istənilən qədər adam toplaşmayıb. Bele olan halda, maraqlı bir sual yaranır: eger mitinqlər müxalifətin sosial bazasını gücləndirmirse, düşərgə liderlərinə hər hansı dividend gətirmirse, bu, onların nəyinə lazımdır?

Millət vəkili Fazıl Mustafa indi-ki dönenədə mitinqin uğurlu müba-rizə taktikası olmadığını söyləyib. Qeyd edib ki, istənilən siyasi qüv-

və üçün müsər zamanda günün reallıqlarından çıxış etmək, daxili auditoriyanın, beynəlxalq aləmin dəstəyini qazanmaq vacib şərtlərdir: "Hər kəsin bir taktikası var. Adam var sosial şəbəkədən, adam da var ki mitinqdən istifadə edib öz təbli-gatını aparır. Amma bu hüququn effekt verib-verməməsi ortadadır. Əger reallığı görə-göre yene də bu ssenari üzrə hərəkat edirlərse, deməli, yaradıcılıqları aşağı səviyyədədir. Çünkü mədəniyyətdə olduğu kimi, siyasetdə də fantaziya və ya radikal müxalifətən bu günə qədər seçdiyi yol uğurlu deyil. Müasir zamanda, günün reallıqlarından çıxış edərək, həm daxili auditoriyanın, həm də beynəlxalq aləmin dəstəyini qazanmaq gərəkdir. Bu iki dəstəkdən məhrum olan siyasi qüvvənin sonu yoxdur".

Demokratik Maarifçilik Partiya-sının sədri, politoloq Elşən Musa-yev radikal müxalifətin mitinq strateyisinin ümumi axardan çoxdan çıxdığını vurgulayıb. Bildirib ki, müxalifətin istiqamətləndiyi prioritət sosial baza, siyasi divi-dənd kimi məsələləri uzun illərdə arxa plana keçirib. Və Müsavatın keçirmək istədiyi aksiya da "siyasi diləncəlik" etməyə hesablanmış addım kimi qiymətləndirilməlidir: "Birmənalı şəkildə bu, belədir. Ni-yə? Çünkü son dərəcə rəzil bir du-rumdadırlar. Müsavat da kimlərəsə müdafiə etməklə, xalqın nifrətini birə-on qat artırır".

Bir də utanmasan, oynamaga ne var ki...

Rəfiqə HÜSEYNOVA

"Nar" Naftalandan 4G şəbəkəsi qurdı

Ölkənin en gənc mobil operatoru olan "Nar" yüksəkkeyfiyyətli 4G şəbəkəsini bütün ölkə ərazisində artırmışa dəvam edir. 4G şəbəkəsinin istismara verildiyi növbəti region mərkəzi Naftalan oldu. Bunu da Naftalan sakinləri keyfiyyəti və yüksək sürətli mobil rabitə xidmətləri ilə təmin edilir.

Ölkənin en gənc mobil operatoru olan "Nar" son 3 ayda 340-a yaxın 4G, 26-ya yaxın 3G texnologiyası ilə təmin olunmuş mobil baza stansiyasını istifadəyə verib. Bölgələrə xüsusi diqqətən seçilən mobil operator, 4G xidmətini təkcə Bakı və Abşeron ərazisində deyil, bölgələrdə, şəhər və rayon mərkəzlerində də təqdim edir. "Nar" 4G istifadəçilərinin 72%-i paytaxt Bakının, 28%-i isə

regionların payına düşür. Son 3 ayda 4G şəbəkəsi aşağıdakı region mərkəzlərində quraşdırılıb: Ağdaş, Ağcabədi, Ağstafa, Ağsu, Astara, Bərdə, Beyləqan, Biləsuvar, Cəlilabad, Daşkesən, Gədəbəy, Gəncə, Göygöl, Hacıqabul, İmişli, İsmayıllı, Kürdəmir, Lənkəran, Lerik, Masallı, Mingəçevir, Naftalan, Neftçala, Oğuz, Qax, Qazax, Qəbələ, Saatlı, Sabirabad, Şəki, Şamaxı, Şirvan, Şəmkir, Tərtər, Tovuz, Yardımlı, Yevlax. Bununla da, "Nar" 4G şəbəkəsinin ehət olunduğu regionların sayı 45-dən çox olub.

Qeyd edək ki, aparılan şəbəkə işlərinin nəticəsi olaraq, mobil operator 2018-ci il ərzində 790-a yaxın 4G, 160-a yaxın isə 3G texnologiyası ilə təmin olunmuş mobil baza stansiyasını istifadəyə verib. Təkmilləşdirmə işlərinin nəticəsi olaraq hazırda ölkə ərazisində 4G baza stansiyalarının sayı 1720-ni, 3G baza stansiyalarının sayı isə 2670-i ötüb. Mobil operatorun şəbəkəsi haqında ətraflı məlumatı nar.az saytından elədə edə bilərsiniz.

Azərbaycan Turizm Bürosu daha dörd regionda nümayəndəlik açacaq

Ötən il Azərbaycan Turizm Bürosunun (ATB) altı regionda - Rusiya, BƏΘ, Səudiyyə Ərəbistanı, Hindistan, Almaniya və Çində nümayəndəliyi fəaliyyətə başlayıb. AZƏRTAC xəber verir ki, qurum bu il daha dörd nümayəndəliyin açılmasını planlaşdırır. Qeyd olunan bazarlar ilə daha six əməkdaşlıq elaqələrinin yaradılması və ölkəmizdəki turizm müəssisələri bare-de ATB-nin məlumat bazasına daxil edilməsi üçün Büro yerli turizm şirkətlərinin siyahısını tərtib edərək, şirkətlərin təklif etdiyi turizm xidmətləri, müəyyənləşdirdikləri strateji əhəmiyyətli turizm bazarları və il boyunca nümayiş etdirdikləri fəaliyyətə əsasən "Azərbaycan turizm şirkətlərinin meyarlar sorğusu"nu da tərtib edib.

Gömrükçülər narkotik vasitə aşkarlayıb

Gömrükçülər narkotik vasitə aşkarlayıb. Dövlət Gömrük Komitəsinin mətbuat və ictimaiyyətə elaqələr idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Qəbələ Baş Gömrük idarəsinin "Mazimçay" gömrük postunun idxlə nezarət xəttine Gürcüstan istiqamətdində daxil olan bu ölkə vətəndaşının idarə etdiyi "Mercedes-Benz 250D" markalı avtomobile gömrük baxışı keçirilib.

Baxışdan önce vətəndaş üzərində və idarə etdiyi nəqliyyat vasitəsində gömrük nezarətindən gizlədilmiş hər hansı predmetin olmadığını bildirib. Lakin yoxlama zamanı avtomobilin arxa sağ qapısında, kül qabının içərisində 2 ədəd bükümde ümumi çəkisi 2 qram olan narkotik vasitə - marijuuna aşkarlanıb. Faktla bağlı araştırma aparılır.

Ötən il muzdla çalışan işçilərin sayı 2,1 faiz artıb

2018-ci il dekabrın 1-i vəziyyətine ölkə iqtisadiyyatında muzdla çalışan işçilərin sayı ötən ilin yekinci dövrü ilə müqayisədə 2,1 faiz artaraq 1553,6 min nəfər olub. Onlardan 888,1 min nəfəri iqtisadiyyatın dövlət sektorunda, 665,5 min nəfəri isə qeyri-dövlət sektorunda fəaliyyət göstərib.

Dövlət Statistika Komitəsindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, muzdla işləyənlərin 21,5 faizi təhsil, 18,5 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 13,5 faizi sənaye, 8,5 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 7,2 faizi tikinti, 7,0 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə, sosial təminat, 4,6 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,4 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 3,2 faizi kənd təsərrüfatı, məsələ təsərrüfatı və baliqçılıq, 1,6 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 11,0 faizi isə iqtisadiyyatın digər sahələrində məşğul olublar.

Tarixi müqayisə metodu əsasında M.Kovalevski bütün sosial təzahür-lərin və ictimai institutların genetik qohumluq nəzəriyyəsini - "genetik sosiologiya"ını formalasdırılmışdır. 1895-ci ildə M.Kovalevski "Ailə və mülkiyyətin mənşəyi və inkişafı" oçerkini nəşr etdirir. Müəllif bu əsərində insan cəmiyyətinin qədim dövründə ailə-nikah münasibətlərinin dərin təhlilini vermişdir. P.Sorokin isə nikah institutunu təhlil edərək, onun təkamülündə geniş cinsi azadlığın tədricən normativ məhdudiyyətlər yığımına keçməsi nəticəsinə gəlmişdir.

Müəllif haqlı olaraq göstərir ki, ailə institutunun müqayisəli tarixi təhlilini apardıqdan və ənənəvi ailənin həyat tərzi ilə XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəllerinin ailəsini müqayisə etdiğdən sonra, o, "ailə böhranı" kateqoriyasını, ilk dəfə olaraq, elmə getirdi. Bu abstrakt anlayışın empirik göstəricilərinə görə, artıq o zaman nikah və doğum əmsalının aşağı düşməsi, boşanmaların sayının artması, vali-

masına səbəb olması haqqında" fikirlər irəli sürüldü.

Bu dövrde ailənin üz-üzə qaldığı sosial problemlərin artıq təkamülü nəzəriyyə əsasında həll olunmayacağ fikri get-gedə üstünlük təşkil etməyə başladı. Bu da, öz növbəsində, ailə institutuna fərqli aspektlərdən yanaşma zərurətini ortaya çıxarırdı. Sosial islahatlılıq prinsiplərini müdafiə edən tədqiqatçılar görə, ailə, həssas

mərhəlesi" adlandırılır və bu dövr XX əsrin ilk yarısını əhatə edir. Bu mərhəle çox ciddi sosial antaqonizmlərlə müşayiət olunan qlobal iqtisadi böhran illərinə tasaduf edir. Bu dövrde müxtəlif statistik informasiyalar toplanmış və təhlil metodları inkişaf etdirilmişdir. Həmçinin, mənəvi dəyer ölçülərini arxa plana keçirən və metodoloji prinsiplərə əsaslanan tədqiqatlar aparılmağa başlamışdır. Burgess

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vəsitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vəsitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Ailədə mülkiyyət hüquqları

deyn nüfuzunun sarsılması təndisiyası müşahidə olunurdu. Alimlər destruktiv xarakter daşıyan ailə dəyişikliklərini sənaye cəmiyyətinin funksional qanunauyğunluqları ilə əlaqələndirirdilər.

Türk sosiologiya məktəbinde də ailə problemi əhəmiyyəti yere malik olduğunu bildirən müəllif yazar: "Bu baxımdan, Türkiyədə sosiologiya elminin banisi hesab olunan Ziya Gökalpın fikirləri əhəmiyyət kəsb edir. O, türk ailəsinin inkişaf xətti ilə cəmiyyətdəki dəyişikliklər arasında paralellik olduğunu qeyd edir, türk ailə quruluşunda həm patriarchal, həm matriarxal ailənin izlərinin olduğunu irəli sürürdü.

Ailə sosiologiyasında ikinci mərhələ olaraq, qəbul edilən sosial islahat mərhələsində isə, müqayisəli müşahidə metodu ilə paralel olaraq obyektiv informasiyanı toplamaq vasitələri tətbiq olunmağa başlandı. Sənaye inqilabı ilə parallel olaraq meydana gələn yoxsuluq, uşaq əməyindən istifadə olunması və boşanma kimi ailə quruluş üçün təhlükə törədən problemlərdən çıxış edərək, "süretli sosial dəyişikliklər, sənayeleşme və şəhərleşmənin ailə institutunun zəifləməsinə və ailə birliliyinin pozul-

bir quruluşa malik təsisat kimi, üzləşdiyi sosial problemlərin çoxluğu qarşısında müntəzəm olaraq zəifləyir. Sosioloqlar isə, ailənin əsrələrdir davam edən və hər cür şəraitə uyğunlaşa bilən bir təsisat olduğunu, sosial problemlərin ailə rollarının dəyişməsinin vacibliyinə işarə etdiyini qeyd edirdilər.

Bu iki düşüncə tərzi ailə tədqiqatlarında, nəzəri baxımdan olduğunu kimi, metodoloji baxımdan da dəyişikliklərin qaçılımaz olduğu zərurətini ortaya qoyurdu.

Sosioloqlar Kontun pozitivistizmi kontekstində metodologiyaları inkişaf etdirmek və pozitivistizmin qanuniliyini temin etmek üçün, akademik olaraq, sosiologiya kafedraları yaratmağa başlamışdır. 1892-ci ildə Çıqaqoda, 1894-cü ildə isə Kolumbiyada sosiologiya kafedraları qurulmuş, Albion, Small, Giddengs, VVard, Veblen tərəfində dərsliklər yazılmış və jurnal çapına başlanılmışdı ("The American Journal of Sociology"). Bu dövrde cəmiyyətdəki sosial böhranın təsirlərini azaltmaq məqsədilə ailə və cəmiyyət arasında əlaqə qurulması istiqamətində müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir.

Üçüncü mərhələ "elmi-tədqiqat

ailə tədqiqatlarına, kiçikcəmli sosial-psixoloji nəzəriyyələrin formalasmasına nail olmuşdur. Ailənin "bir-birine təsir edən fərdlərin birliliyi" kimi tərifindən sonra Burgess ailədaxili münasibətlər, qarşılıqlı əlaqə, həyat yoldaşı seçimi kimi ailə mövzusunda tədqiqatlar aparıldı. Burada məsələlər cəmiyyətin digər institutları ilə münasibətlərindən daha çox ailədaxili münasibətlər müstəvisində tədqiq olundu.

Çıqaqo məktəbinin nümayəndəleri Park, Mead, Cooley kimi sosioloqlar ailəni konkret empirik tədqiqatların əsas predmetine çevirdilər. Ailə tədqiqatları Amerika Sosiologiya Cəmiyyətinin 1924-cü ildəki konfransında ailə sosiologiyası kafedrası qurulması ilə qanuni forma elde etdi. Həmin il Groves Universitetində ailə və nikah mövzusunda dərsler tədris olunmağa başladı. Bu dövrde ailə sosiologiyası sahəsində yazılan ən ciddi əsərlərdən biri amerikalı sosiolog Uilyam Qbornun "Dəyişən ailə" (1929) adlı əseri idi. Qborn bu əsərində diqqəti ailənin öz üzvlərinə təqdim etdiyi xidmətlərin ahənginə yönəldirdi. O, ailənin həyata keçirdiyi altı əsas funksiyani müəyyənəşdirir və qeyd edirdi ki, bu funksiyalardan beşi, artıq ailədən-

kənar həyata keçirilir. Qborn bu faktı ailənin icra etdiyi funksiyalarını itirməsi kimi qiymətləndirirdi. Qbornun bu yanaşması ailə sosiologiyasında iqtisadi determinizm kimi qəbul olunur. Belə ki, o, ailədə baş verən sosial dəyişikliklərin əsas səbəbi kimi, texnologiya sahəsindəki yenilikləri və innovasiyaları qəbul edirdi. Qbornun Amerika ailəsinin funksional mübadiləsinin dəyişikliyi haqqında fikirləri müsbət qarşılıqlı və bunun əsasında müxtəlif konsepsiyalar yaranmışdır.

Dördüncü mərhələ ailə tədqiqatları sahəsində sistematiq nəzəriyyə formalasdırma mərhələsidir. Əsas sosioloji yanaşmalar və konsepsiylar yeni tədqiqat metodları ilə birgə istifadə olunaraq, nəzəriyyələr formalasdırılmağa çalışılmışdır. Bu mərhələ əvvəlki üç mərhələnin (sosial darvinizm, sosial islahatlılıq və elmi-tədqiqat dövrü) bir sintezi kimi qiymətləndirilir.

Ailə tədqiqatları sahəsində nəzəriyyələrin meydana geldiyi ən məhsuldar dövr 1950-ci illərdən sonrakı dövr hesab olunur. Bu dövr ərzində ailə tədqiqatlarında, ilk olaraq Hill, Katz və Simpson tərəfindən 1900-1956-ci illər arasında aparılmış evlilik və ailə mövzusundakı araşdırılmaların nəticələri

bir araya toplanmışdır. İkinci mərhələdə isə nəzəri aspektlər müəyyənəşdirilməye çalışılmışdır. Bu dövrə diqqəti celb edən bir başqa vacib məqam isə ailə sosioloqlarının orta boy nəzəriyyəsini meydana getirmə cəhdəridir.

1960-ci illərdə Hill və Hanseenin birge hazırladıqları məqalədə Mertonun sosiologiya elmində nəzəriyyə formalasdırma tədqiqatlarına istinad olmuş və ailə, evlilik məsələsindəki araşdırılmaları sistemləşdirəcək, orta həcmli nəzəriyyələrə olan ehtiyac üzərində durmuşdur. Bu çalışmanın ardından ailə ile digər sosial təsisatlar arasındaki əlaqələr araşdırıldı. 1980-ci illərdə bu sahədəki bütün məsələlərə tətbiq olunan ümumi ailə nəzəriyyəsinin olmadığı haqqında fikir formalasılmışdır. Bu illər ərzində, mövcud nəzəriyyələri inkişaf etdirmə cəhdələri ilə paralel olaraq, yeni və fərqli nəzəriyyələr irəli sürmək, bu nəzəriyyələri müqayisəli tədqiqatlar aparmaq yolu ilə sınaqdan keçirmek və nəzəriyyələri meydana getirmə metodologiyalarını inkişaf etdirmə sahəsində fəaliyyətlər həyata keçirilir.

**VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru**

Yağlı saçlara qarşı sadə vasitələr

Sacların yağlanmasını sade üsullarla aradan qaldırmak olar. "Sacların tez yağlanması vaxt problem doğurur, lakin əslində yağlanma saçlarda deyil, baş dərisində baş verir", - deyə paytaxtdakı 15 nömrəli poliklinikanın həkim-dermatoloqu Solmaz Orucova AZERTAC-a məlumat verib: "Bu, tük folekulları ilə yanaşı yerləşən piy vəzvələri tərefindən piyin artıq dərəcədə ifraz olunması nəticəsində yaranır. Düzgün qulluqla saçları sağlam, elastik və gözəl etmək olar".

Həkim-dermatoloq sadə üsullarla yağlanmayı aradan qaldırmışın mümkün olduğunu söyləyib: "3 xörək qaşığı palid qabığının üzərinə 1 litr qaynar su tökürlərək minalanmış qabda ağızı bağlı vəziyyətdə 15 dəqiqə qaynadılır, soyudulur və süzülür, dəmləmə səliqə ilə baş dərisine sürtülür, 20-30 dəqiqədən sonra yuyulur".

1 xörək qaşığı xardalı 1 litr ılıq suda qarışdırıdan sonra saçlar qarışığıla bir neçə dəfə isladılır, sonra yuyulur və yaxalanır. Lakin bunu dərinin xardala qarşı reaksiyası olmadığı halda etmək lazıdır".

"Kainat gözəli"nin estetik əməliyyat olunduğu ortaya çıxdı

"Kainat gözəli" yarışmasında üçüncü olan Stefani Qutierrezin estetik əməliyyat olunduğu ortaya çıxb. Axşam.az xarici KİV-ə istinadən xəbər verir ki, Venesuella gözəlinin bu sirrini plastik cərrah Froilan Paez açıb. O, Stefaninin indiki və əməliyyatdan önceki şəklini paylaşır. Fotunu görənlərin bir qismi burnuna görə biçaq altına yatan Qutierrezin əvvəller də gözəl olduğunu qeyd etsələr də, bəziləri estetik əməliyyat olunanları müsabiqəyə buraxmağın düzgün olmadığını vurğulayıblar.

Ərinin borc kağızları Ebru Gündəşə göndərildi

Amerikada olan Rza Zarbab İstanbulda yerləşən böyük binalardan birindəki iki ofisinin üzvlük haqqını ödəməyib. Axşam.az xarici KİV-ə istinadən xəbər verir ki, 18 min lirəlik (təxminən 5600 manat) borc 2 ilə 30 min lirəyə (9300 manat) yüksəlib. Pulun ödənmədiyini görən idarə heyəti məhkəməyə müraciət edib. Məhkəmə müsadiə kağızını iş adaminın həyat yoldaşı Ebru Gündəşə yollayıb. Nyu-Yorkda hebs edilən iranlı iş adaminın bu hərəkəti müğənniye şok yaşadıb. Şərti azadlığa buraxılan, Amerikanı tərk edə bilməyən Rzanın borcunu Ebrunun ödəyəcəyi gözlənilir.

ELAN

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Beynəlxald iqtisadiyyat fakültəsinin mühasibat uçotu və audit ixtisasının III kurs tələbəsi Qarayeva Nərmin Azər qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

* * *

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin İbtidai təhsil fakültəsinin III kurs tələbəsi Malayeva Nərgiz Rasim qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavini:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılın, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SIA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 5500

Ses

Son səhifə

10 yanvar

Ronaldo ya köhnə sevgilisindən zərbə!

"Juventus"un futbolcusu Kriştiano Ronaldonun köhnə sevgilisi təcüvüzdə ittiham olunan portuqaliyalı hücumçunun işi ilə bağlı istintaqə kömək etmək isteyir. Jasmin Lennard adlı qadın bu barədə şəxsi "Twitter" səhifəsində yazıb. Ronaldonu psixopat adlandıran Lennard bildirib ki, futbolçunun qeyri-qanuni əməlləri haqda çoxlu sübutları var. O, əlinde Ronaldonun uzun yazışmalarının, səsyazmalarının olduğunu və 33 yaşlı futbolçunun keçmiş model Ketrin Mayorqaya təcavüz etməsi ilə bağlı aparılan istintaqda polisə kömək etməyə hazır olduğunu bildirib. Qeyd edək ki, Ronaldonun Mayorqaya təcavüz etməsi və ona susması qarşılığında 375 min avro verməsi ilə bağlı iddialar irəli sürürlüb.

Obameyanq "Arsenal"ın ən yaxşı futbolçusu seçilib

İngiltərənin "Arsenal" futbol klubunun qabonlu hücumçusuna Pyer-Emrik Obameyanq dekabrda komandasının ən yaxşı oyunçusu seçilib. Klubun saytında yer alan məlumatda deyilir ki, 29 yaşlı futbolçu cari mövsümde artıq ikinci dəfə bu mükafata layiq görüllər. Hücumçu dekabrda klubun heyətində bütün turnirlər üzrə 8 oyunda 5 gol vurub və 2 məhsuldar örträb verib. Obameyanq 2018-ci ilin yanварında Almanıyanın "Borussia Dortmund" klubundan "Arsenal"a transfer edilib.

Gələn həftə şahmat üzrə Azərbaycan çempionatı start götürəcək

Azərbaycan Şahmat Federasiyasının açıqladığı tədbirlər planına əsasən, yanvarın 15-dən 26-dək kişilər arasında ölkə çempionatı keçiriləcək. "Chess.az" saytında yer alan məlumatə görə, yarışda beynəlxalq qrossmeysterlər, idman ustaları, dünya və Avropa çempionatlarının mükafatçıları, 16, 18 və 20 yaşlılar arasında ölkə çempionları, ötənlikli Azərbaycan birinciliyinin üç mükafatçısı, 2018-ci ildə birinci dəstənin iki qalibi və bu il yanvarın 1-nə əmsali 2300-dən yuxarı olan şahmatçılar qatılıb illər. Ölkə birinciliyi federasiyanın binasında keçiriləcək. Yarışın açılış və püşkatma mərasimi yanvarın 14-də olacaq. Sonuncu ölkə çempionatının qalibi Abdulla Qədimbəylidir.

"Mançester Yunayted" "İnter"in futbolçusuna görə 60 milyon avro təklif edir

İngiltərənin "Mançester Yunayted" klubu İtaliyanın "İnter" komandasının müdafiəçisi Milan Şkrinara görə, 60 milyon avrosundan keçməyə hazırlır. "Tuttomercatoweb" nəşri yazar ki, "İnter" klubu isə 23 yaşlı slovakiyalı futbolçunun satışından 90 milyon avro əldə etmək niyyətindədir. Bu keçid alıncaya təxərrixinə ən bəhələ müdafıəçi transferi olacaq. Milan Şkrinár 2017-ci ildə İtaliyanın "Sampdoriya" klubundan transfer olunub. Cari mövsüm "neradzura"nın heyətində 23 oyunda start heyətde meydana çıxb və bir qolla yadda qalıb.

"Qalatasaray" 2 futbolçunu transfer edir

"Qalatasaray" Portuqaliyanın "Çaves" klubunun müdafiəçisi Markao və "Bursaspor"dan ayrılan Əmrə Taşdəmiri transfer edir. İstanbul klubunun rəsmi saytında yer alan xəbərə görə, "sarı-qırmızılar" hər iki futbolcu ilə danışqlara başlığından açıqlayıb. Transferin yaxın günlərdə rəsmiləşəcəyi gözlənilir. Qeyd edək ki, iki mövsümdür Portuqaliya çempionatında oynayan 22 yaşlı Markao bu mövsüm 23 oyunda 3 gol vurub. 23 yaşlı sol cinah müdafiəçisi Əmrə isə bu mövsüm Bursa təmsilçisinin heyətində sadəcə, 1 oyunda meydana çıxb.

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılın, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SIA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 5500